

brat *frančišek* 3

*Včasih za kakšno sestro ali brata
še posebej molim, ker vem,
da ji/mu je težko, včasih pa se
kdo od njih kar sam pokaže,
kar sam pride v molitev.*

- BRATSTVO
- OFS – DEJAVNO NAVZOČI V DRUŽBI?
- Duhovne vaje za OFS
- Graditelji »miru na koščke«
- 617 kilometrov v eno smer
- TEOLOGIJA KOROŠKIH POSTNIH PRTOV

Urednikova beseda

- 4 **Frančiškova duhovnost**
Bratstvo
- 6 **Naša evangelizacija**
Evangeljsko bratstvo
- 11 **Členimo Vodilo**
20., 21. in 22. člen
- 13 **Frančiškov svetni red**
Sestre in bratje OFS – dejavno navzoči v družbi?
V tebi se giblamo in smo
Adele Joseph Brise (1831-1896)
- 18 **Iz naših družin**
Prvi čezmejni križev pot
»Nihče se ne more rešiti sam«
Volilni Kapitelj OFS KB Ljubljana – Vič
»Ne glej tistega, ki ima, ampak tistega, ki nima!«
- 28 **Živi rožni venec**
Žetev
- 30 **Iz Frančiškovih logov (revij)**
Frančiškov prijatelj
Med nami
- 31 **Mladi Frančišku**
Sv. Frančišek Asiški
- 32 **Pravičnost in mir**
617 kilometrov v eno smer
- 38 **Korenine in sadovi**
Življenje našega blaženega očeta Frančiška (2)
- 40 **Sveta dežela**
Teologija koroških postnih prtov
Poletje v Sveti deželi
- 46 **Razvedrilo**
Zdrav poletni zajtrk
Nagradna dopolnjevanke

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA
(OFS) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.
Spletni arhiv: www.ofm.si/zbvf/revija_BF

Izdajatelj:
Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbvf/

Za založbo:
Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:
Janez Papa OFM (odgovorni urednik)
Fani Pečar OFS (glavna urednica)
Peter Skoberne OFS (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič OFS (Frančiškov svetni red);
Prispevke za rubriko OFS pošljite na e-pošto: revija.bf@fsr.si
Gregor Pavlič OFS (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Fani Pečar OFS (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFS (Sveta dežela)

Logotip rubrik:
Aleš Porenta

Fotografije:
Internet, arhiv revije BF

Oblikovanje in priprava:
Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: ABO Grafika d.o.o., Ljubljana

Naklada: 2.800

Naslov uredništva:
Ul. škofa Maksimilijana Drževiča 7, SI-2000 Maribor
tel.: 02-22-85-113
E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si

Rokopisov in slik ne vračamo.
Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Člani FSR nakazujte prispevke na:
Narodni svet FSR Slovenije,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana
TRR SI56 0430 2000 3307 102, NOVA KBM d.d.;
sklic na 00 700-22.

ali

Člani ŽRV nakazujte prispevke na:
Založba Brat Frančišek,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana
TRR SI56 6100 0001 2574 166, Delavska hranilnica d.d.;
sklic na 00 700-22.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

Morda smo šele letos v resnici začutili, kaj pomeni Jezusov vstajenski pozdrav: »Mir vam bodi!« Vojna v Ukrajini je na glavo postavila vsa evropska prizadevanja

za svet brez nasilja, brez vojne. Molitve in prošnje za mir so postale bolj oprijemljive. V nebo vpijoče je dejstvo, da poteka vojna med bratskima narodoma. In o bratstvu bo tekla beseda tudi v tej številki revije Brat Frančišek.

Razmišljanje o bratstvu v rubriki *Frančiškova duhovnost* je tokrat pripravila Bernarda Pavlovec Žumer OFS.

O evangelijskem bratstvu nam spregovori tudi kateheza OFS, ki se napaja v predavanju, ki ga je imel br. Amando Trujillo Cano TOR na usposabljanju narodnih duhovnih asistentov OFS in FRAMA 11. novembra 2019 v Rimu.

Tokratno *členjenje vodila* nam predstavi člene 20, 21 in 22, ki govorijo poglabljeno o življenju v bratstvu.

Rubrika OFS nam prinaša zapis Andreje Štunf o srečanju svetov krajevnih bratstev na Ptuj, kjer je imel dr. Aleš Maver predavanje o dejavni navzočnosti bratov in sester OFS v družbi. Ne spreglejte tudi utrinkov z duhovnih vaj OFS v Piranu. Med znanimi člani OFS pa bomo spoznali Adele Joseph Brise, ki je »učila verovati«.

Kar nekaj utrinkov iz različnih srečanj in kapiteljev lahko najdemo v rubriki *Iz naših družin*, najdete pa tudi pogovor z Rozino Nussdorfer, ki je letošnje leto praznovala 100 let, potem

pa jo je samo tri dni kasneje Gospodar življenja poklical k sebi. Ker nam ni uspelo narediti intervjuja s stoletnico, tokrat objavljamo intervju, ki ga je nekaj let nazaj z njo pripravil p. Danilo Holc OFM Conv in je bil najprej objavljen v reviji *Med nami*.

Molitev za nove duhovne poklice ni aktualna samo v tednu pred 4. veliko-nočno nedeljo, ampak vse leto. V rubriki *Žetev* najdete nekaj smernic.

Prizadevanje za *Pravičnost in mir* je nagnilo k odločitvi za pomoč Ukrajini. Potopis humanitarne vožnje v Ukrajino je pripravila Nives Bratkovič.

Svetodeželska rubrika osvežuje teologijo koroških postnih prtov, ki so prava paša za oči in vabijo k spokornosti.

Da se bližamo poletju pa nas spomni rubrika *Pozabljene spretnosti*, ki nam predstavi zdrav poletni zajtrk.

Hvaležni smo vam za podporo, ki jo že 15 let namenjate izdajanju naše revije. Vabimo vas, da si na sredini revije pogledate, kako nam lahko še naprej pomagate.

Želim vam prijetno branje!

Vse dobro!

br. Janez Papa

Glavni poudarki duhovnosti OFS

V letu 2022 v rubriki Frančiškova duhovnost spremljamo razmišljanja ob glavnih poudarkih duhovnosti Frančiškovega svetnega reda. V tretji številki je pred nami razmišljanje Bernarda Pavlovec Žumer OFS na temo: Bratstvo.

Bratstvo

»Gospod mi je dal brate« (Frančišek)

Poklicanost v OFS je poklic živeti evangelij v bratski skupnosti. V ta namen se člani OFS združujejo v cerkvenih občestvih, ki se imenujejo bratstva. (Generalne konstitucije čl. 3,3)

»Ko mi je Gospod dal brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti. Toda sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti po vzoru svetega evangelija.«

Spominjam se hude duševne preizkušnje, v kateri sem kričala k Bogu in ga prosila, naj mi pomaga. Takrat sem bila daleč od Cerkve, a sem močno zahrepenela po tem, da bi imela skupino ljudi, s katerimi bi lahko skupaj molila in jim zaupala svoje strahove, hkrati pa bi jim lahko povedala, kako so dragoceni zame. Takrat sem zelo močno začutila, da ni dovolj samo vera v Boga, ampak da kot verujoč človek, kot kristjan moraš pripadati nekemu občestvu, neki skupnosti. Ne da bi se zavedala, je bilo v meni že vsajeno seme.

Nekaj časa sem iskala, in ker je bilo zame to tako pomembno, se mi je pridružil tudi mož. Oba sva vzljubila sv. Frančiška Asiškega in po nekaj letih, ko sem hrepenenje po skupnosti ljudi,

s katerimi bi molila, slavila, se veselila in jokala, že malo odmisli, sva prek delavnic molitve in življenja prišla v OFS. V skupino za noviciat. Seveda sva bila negotova, a je bilo nekaj, zaradi česar sva ostala. Bilo je preprosto, iskreno, Božje. Kmalu sva začutila, kaj pomeni, da ti Bog da brate in sestre, torej tiste, ki jih ne moreš izbrati, ampak so ti podarjeni. Bila sva sprejeta, ljubljena in začela sva ljubiti drugače. Dobila sva brate in sestre po vsem svetu, mnogih od njih sploh ne pozna, mnogi so to pot hodili pred nama, pa so zdaj že pri Očetu. Začela sva se zavedati, kaj pomeni cerkveno občestvo in da smo dejansko vsi eno.

Z brati in sestrami iz svoje ožje družine OFS se učimo hoditi po poti evangelija, kakor nam je pokazal naš brat Frančišek. Povezani smo v Bogu in molitvi, pa tudi v življenju. Ko je komu od bratov/sester težko, čutimo, molimo zanj. Prav tako pa smo zelo povezani z našimi brati »prvega reda« - kapucini. Brez te luči, brez njihove podpore in molitve ne bi šlo.

Včasih nam kdo ne prijavi ali smo nanj celo jezni, morda ga samo ne razumemo. To je človeško. Lahko bi se začeli nanj jeziti, celo komu rekli kaj čezenj, lahko bi začeli kuhati zamero ali v sebi negovali bolečino nerazumljenosti ali odrinjenosti. Morda bi ga celo pomilovali. V resnici to tudi počnemo! A vendar gremo v skupnosti bratov in sester lahko čez to,

ko pomislimo, da so nam dani od Boga, da nas je izbral in poklical tako različne, z različnimi pogledi na življenjska vprašanja, z različnimi značaji, sposobnostmi in darovi, da bi skupaj živeli po evangeliju. Učimo se gledati drug drugega v Božji luči. (To je seveda lahko napisati in izreči, a težje živeti.) Tako pridemo do tega, da smo neizmerno srečni, kadar smo skupaj, da se zavedamo, kako veliko smo dobili, kakšno bogastvo, in se poskušamo tudi sami darovati, kolikor v

določenem trenutku zmoremo. V takih trenutkih se spomnim na tisto svoje hrepenenje, na tisto seme, ki je bilo v meni, in lahko samo rečem: »Hvala ti, o Bog!«

Včasih za kakšno sestro ali brata še posebej molim, ker vem, da ji/mu je težko, včasih pa se kdo od njih kar sam pokaže, kar sam pride v molitev. Večkrat se mi je že zgodilo, da sem kasneje izvedela, da je takrat res potreboval še več molitve.

Spomnim se lanskega adventnega časa, ko smo na srečanju žrebali brate in sestre, za katere bomo molili. Potem smo imeli prvo soboto v mesecu slavljenja. Za mano so bili zelo zahtevni dnevi. Po slavljenju me je eden od bratov vprašal, kako sem preživela teden. »V redu, hvala,« sem mu odgovorila. »Veš, molil sem zate,« mi je povedal. Takrat sem se kot že ničlikokrat zavedela, kakšna milost je imeti brate in sestre.

Naš dragi brat sveti Frančišek Asiški je v svoji Hvalnici stvarstvu pojem bratstva in sestrinstva razširil. Od Boga nas vodi k soncu, luni, zvezdam, vetru, zraku, vodi, ognju, zemlji, skoraj čisto na koncu pa še k človeku:

*»Hvaljen, moj Gospod,
v onih, ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo
in prenašajo slabosti in trpljenje.
Blagor njim, ki ostanejo v miru,
zakaj ti, Najvišji, jih boš kronal.«*

Frančiškov človek je torej brat veselja, zemlje, vseh živih bitij na njej - odpušča, prenaša trpljenje, ostaja v miru in je pripravljen na to, da s hvalnico počasti še eno svojo sestro, in sicer smrt, prek nje pa se vrne tja, od koder je prišel. K Očetu.

Bernarda Pavlovec Žumer OFS

GLAVNI POUDARKI DUHOVNOSTI OFS – kateheze OFS

Kateheze o duhovnosti OFS, ki so rdeča nit letošnjih števil Brata Frančiška, so nastale na podlagi predavanja, ki ga je imel br. Amando Trujillo Cano TOR na usposabljanju narodnih duhovnih asistentov OFS in FRAMA 11. novembra 2019 v Rimu. Prvi del kateheze je tako izvleček iz predavanja.

Evangeljsko bratstvo

Vodilu in konstitucijah OFS je jasno izražen ključni element frančiškove duhovnosti, to je **bratstvo**. V teh dokumentih so pogosto prisotni izrazi, kot so »sestre in bratje«, »bratstvo« in »bratstva«. Konstitucije OFS v svojem besedilu že zgodaj uvajajo osrednjo bratsko razsežnost v življenju po evangeliju za svetne frančiškovce:

Poklicanost v OFS je poklic živeti evangelij v bratski skupnosti. V ta namen se člani OFS združujejo v cerkvenih občestvih, ki se imenujejo bratstva. (Generalne konstitucije čl. 3,3)

Priročnik za duhovno asistenco ponuja nekaj razmislekov o pomenu bratstva za Frančiška Asiškega in za vse Frančiškove:

Jezusove besede: »Vi vsi pa ste bratje« (Mt 23,8) so v Frančiškovem srcu naše posebno mesto. Ko je videl, da mnogi prihajajo za njim, da bi sledili tej novi poti, je v svojem oporoki zapisal: »Ko mi je Gospod dal brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti. Toda sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti po vzoru svetega evangelija.«¹

¹ Test 14; FA:ED I, 125.

Frančiškovo dožemanje bratstva kot kraja, kjer se kaže Božja navzočnost, je prav tako bistvenega pomena v frančiškovski duhovnosti. Kristus je resnično središče bratskega življenja. Prav on govori z nami prek sester in bratov. On nas združuje v moči svojega Duha. Prav on nas dela eno.

Frančišek si je, tako kot sv. Pavel, Cerkev predstavljal kot telo in Jezusa kot glavo. Zaradi tega vidika Cerkev pomeni zanj okrniti Cerkev tudi okrniti samega Jezusa, ki je v njej skrivnostno in zakramentalno navzoč. To je najgloblji razlog strogosti do tistih v bratstvu, ki so bili nepokorni cerkveni disciplini.

Mislím, da ne pretiravamo, če vidimo v bratskem življenju, ki ga zasnuje Frančišek, tudi kritiko tedanje Cerkev

in družbe, ki sta bili preveč vertikalno zasnovani glede na časti in bogastvo (meščanstvo, plemstvo ...). Frančišek z brati na nek način poudari horizontalni – bratski značaj Cerkev, da bi bili vsi Kristusovi bratje in sestre med seboj.

Iz Vodila in Konstitucij

Vodilo, člen 13, 2. odst.: Duh bratstva naj jih razveseljuje in jih naredi pripravljene, da se bodo izenačili z vsemi ljudmi, posebno z najmanjšimi.

Vodilo, člen 22: Krajevno bratstvo ... postane osnovna celica celotnega reda in znamenje vidne Cerkev, ki je občestvo ljubezni. Krajevno bratstvo mora biti prednostno območje, kjer se razvija čut za Cerkev in duhovne poklice Frančiškovih bratov in sester ter spodbuja apostolsko življenje svojih članov.

Vodilo, člen 24: Za pospeševanje občestva med člani naj svet poskrbi za redne sestanke in pogosta srečanja, tudi z drugimi frančiškovskimi skupinami, posebno z mladinskimi. Pri tem naj uporablja najbolj primerna sredstva za rast v frančiškovem duhu in cerkvenem življenju, ko vsakogar spodbuja za življenje v bratstvu. Tako občestvo naj se nadaljuje tudi z rajnimi brati in sestrami, ko darujemo molitve za njihove duše.

Konstitucije, člen 3, 3. odst: Poklicanost v OFS je poklic živeti evangelij v bratski skupnosti. V ta namen se člani OFS združujejo v cerkvenih občestvih, ki se imenujejo bratstva.

Konstitucije, člen 14, 2. odst.: ... naj bo evharistija središče bratskega življenja. Bratje in sestre naj se, čim pogosteje je mogoče, udeležujejo svete maše.

Konstitucije, člen 17, 2. odst.: 2. V bratstvih naj pospešujejo pripravljanje sester in bratov za širjenje evangeljskega

sporočila »v skupnih svetnih zadevah« in za sodelovanje pri katehezah znotraj cerkvenih skupin.

Konstitucije, člen 26, 2. odst.: V bratstvu naj bratje in sestre pospešujejo medsebojno razumevanje in naj skrbijo, da bo vzdušje na srečanjih prijetno in polno veselja. Med seboj naj se spodbujajo k dobremu.

Konstitucije, člen 30/1. Bratje in sestre so soodgovorni za življenje bratstva, ki mu pripadajo, in za OFS kot organsko celoto vseh bratstev po svetu. 2. Čut soodgovornosti bratov in sester zahteva osebno navzočnost, pričevanje, molitev, dejavno sodelovanje v skladu z zmožnostmi posameznika in morebitne naloge pri animaciji bratstva. 3. V družinskem duhu naj vsak brat ali sestra prispevata po svojih zmožnostih v blagajno bratstva, da bi tako zbirali sredstva, ki so potrebna za življenje bratstva in za njegove dejavnosti pri bogoslužju, apostolatu in dobrotelosti.

Bratstva naj prispevajo denarno pomoč in druge prispevke za podporo dejavnosti in delovanje bratstev na višji ravni.

Iz Svetega pisma

Psalm 133:

Glejte, kako dobro in kako prijetno je, če bratje složno prebivajo skupaj! Je kakor najboljše olje na glavi, ki teče na brado, Aronovo brado, ki teče na ovratnik njegove obleke. Je kakor rosa s Hermona, ki pada na sionske gore. Zakaj tam je GOSPOD zapovedal blagoslov, življenje na veke.

Lk 22, 24-27:

Med njimi je nastal tudi prepir, kateri izmed njih se zdi največji. On pa jim je

rekel: »Kralji narodov gospodujejo nad njimi in njihovi oblastniki se imenujejo »dobrotniki«. Med vami pa naj ne bo takó, ampak največji med vami naj bo kakor najmlajši in voditelj kakor strežnik. Kdo je namreč večji: kdor sedi pri mizi ali kdor streže? Ali ne tisti, ki sedi? Jaz pa sem sredi med vami kakor tisti, ki streže.«

Razlaga

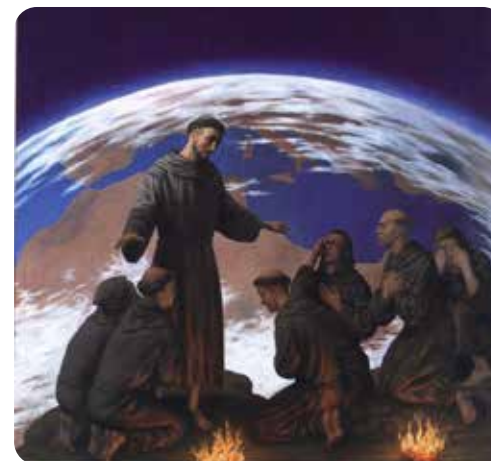
Dramatika tega evangelijskega odlomka je v tem, da se prepir zgodi prav pri zadnji večerji, pred najsvetejšim trenutkom; apostoli pa razpravljajo, **kateri izmed njih se zdi največji!** Grški izraz za razpravljanje (dobesedno: *spor*) pomeni »ljubezen do zmage«. Z njim razložimo željo po prevladi nad drugim; in to je izvor vsake vojne in vsakega boja. Pri tem gre za potrditev samih sebe v škodo drugega. Vsa človeška nesoglasja najdejo tu svoj izvor.

K *sporu* učencev spada razlog razpravljanja: kateri izmed njih se zdi največji. Glagol *zdeti* ima v grščini pomen *izgledati*, *biti spoštovan*, imeti podobo, s katero se lahko ponašamo pred drugimi. *Razpravljanje oziroma spor* med učenci je jasen izraz teh iger moči, ki potekajo tudi v naših bratstvih: tekmovanje, rivalstvo, zavist, nevoščljivost, egoizem in potegovanje za vodilno vlogo.

Jezus pa pravi: *Med vami pa naj ne bo tako*. Zakaj? Ker je bratstvo **dar**! Izhaja iz evangelija in hoje po Jezusovih stopinjah. Kristus mi ga podarja, nisem si ga izbral sam! Jezus predlaga celo še nekaj več: *Med vami ne samo* naj ne bo tako, **ampak naj bo največji med vami kakor najmlajši in predstojnik kakor strežnik**. Jezus predlaga strategijo *služenja*, v kateri ne štejejo več vloge, moč, osebna vrednost, temveč priznavanje drugih in odpoved lastnim pravicam. Proti

»svetu« uspeha in oblasti je Kristusov učenec naravnani k samodarovanju v ponižnem služenju bratom. To je tisto, kar je Frančišek hotel izraziti, ko je svojemu bratstvu dal ime *manjši bratje*.

Razlog želje biti nad drugim lahko iščemo v popačenem pogledu na Boga, na nas same in na druge. Nikoli ne bomo mogli dojeti brata ali kogar koli drugega, če ga ne gledamo v Božji luči. Če gledamo brata ali sestro samo s človeškimi merili, bo lahko vsak pogled, vsaka kretnja narobe razumljena, še preden se izrazi. Do težav v dialogu med brati in sestrami lahko pride prav zaradi tega, ker nimamo čistega pogleda na drugega. Frančišek pravi, naj razloge za težave v komunikaciji iščemo v naših utvarah, da smo *boljši* od drugih, da si prilaščamo prejete *darove* in jih uporabljamo kot razlog za predstavo, da smo *večji* od ostalih bratov. Še bolj varljiva in škodljiva je utvara, da smo žrtve nepravčnosti, če teh *darov* drugi ne priznavajo in spoštujejo. Če iščemo razloge, morda tudi

duhovne, da bi nas bratstvo priznavalo, to pomeni, da bi radi bili *kralji* in *dobrotniki* vseh. Iskanje lastne neodvisnosti in avtonomije je sad volje po prevladovanju.

Za Frančiška je bratstvo možno iz Božjega očetovstva, ki mu omogoča, da vsako stvar vidi na nov način: to je zastonskost Božje ljubezni. Vse stvari imajo *skupen izvor*, *ljubezen Očeta*. To pomeni, da izkušnja bratstva ne spada v področje tega, kar lahko ustvarim z lastno voljo, s trdom svojih rok. Frančišek zato pravi: *Gospod MI JE DAL brate*.

Seveda to ne pomeni, da si nam ni treba prizadevati za odnose, ki so pogoj za življenje bratstva. Potrebno se je truditi za *sprejemanje* drugega kot brata.

V bratstvo je zapisana tudi *vzajemnost*, ki se kaže v sprejemanju drug drugega in gre vedno skozi priznavanje različnosti brata/sestre. K značaju bratstva spada tudi *pripadnost*, ki ustvarja intimnost, globino odnosov, kjer ljubezen ne ostaja abstraktna resničnost, temveč postane konkreten pogled, sprejemanje, zastonskost, beseda. Izkušnja bratstva me vedno postavi tudi v *novo istovetnost*. Če nekoga imenujem brat, podelim novo ime tudi samemu sebi, prav (t)isto: brat.

Temelj za bratsko ozračje pa je seveda *zaupanje*, ki bi ga morali imeti drug do drugega. To so izrazi, ki tkejo evangelijsko bratstvo, saj izključujejo vsak možen izraz moči in »veličine«. Želja po *biti velik* v hoji za Kristusom prinaša obveznost služenja in izpolnjevanja *dobrohotne volje, dobronamernosti*, skozi sebe pustiti svetiti Božjo ljubezen do ljudi. To rešuje človeško dostojanstvo. Lahko bi rekli, da to pomeni ljubiti nekoga tudi takrat, ko »ni vreden« moje ljubezni. To zmore človek samo v moči Boga.

Če naše služenje ne vodi v to smer, je še vedno preveč človeško, je sentimentalna velikodušnost ali želja po samopotrditvi.

Nihče ne more reči, da je upravičen do evangelijskega bratstva, ampak če je bratstvo DAR, kot je bilo rečeno na začetku, smo dolžni prositi za milost, da bi naredili vse tisto, kar je odvisno od nas, da lahko tako bratstvo postane *kraj in znamenje nečesa novega v Kristusu Jezusu*.

Nasvet, ki je možen samo v bratstvu verujočih v posmrtno življenje, pa je naslednji: občestvo naj se nadaljuje tudi z rajnimi brati in sestrami, ko darujemo

molitve za njihove duše. Če verujemo, da so naši pokojni bratje in sestre v nebeški slavi, potem se veselijo skupaj z nami na vsakem srečanju in pri vsaki sveti maši. Enako naj bodo člani bratstva povezani tudi s tistimi brati ali sestrami, ki se zaradi bolezni ali starosti srečanj bratstva več ne morejo udeleževati.

Za osebni premislek

Razmislimo, kakšni odnosi vladajo v našem bratstvu in kaj lahko naredimo, da bodo še boljši. Na srečanju bratstva izžrebajmo sestre/brate za skritega prijatelja do prihodnjega srečanja (ali dlje). Za izžrebano osebo potem v tem času skrbiš (se ga spomniš v molitvi, pošlješ kakšno sporočilo, ga pokličeš ...).

Molitev

Hvaležno sprejmi brate, ki ti jih daje Bog da skupaj z njimi hodiš po poti. Tvoja naloga je služiti drugim in jih oblikovati v dele enega telesa.

Toliko, koliko pustiš, da te napolni Božji Duh in koliko si pripravljen umreti, da bi drugi živeli, toliko boš zrasel v edinosti in boš vedno bolj odseval Kristusov obraz.

Bodi pozoren do drugih, a ne zato, da bi jim vladal ali jih izkoristil, ampak da bi jih osrečil.

Bodi hvaležen za neštivilne darove in za različne brate.

Tvoje bratstvo ni odvisno od starosti in števila.

V resnici šteje to, kar tvojemu bratstvu daje blagoslov – vaše srečevanje v duhu Jezusa Kristusa.

(Skupnost Brakkenstein:
Vodilo za nov začetek)

24. junija 1978 je papež Pavel VI. potrdil novo Vodilo OFS in leta 2018 smo praznovali 40-letnico tega dogodka. Eden od rezultatov je tudi nova rubrika v Bratu Frančišku (in na spletni strani OFS) Členimo Vodilo, kjer so na kratko razloženi posamezni člani Vodila. Za razlage skrbi Mojca Špende OFS.

20., 21. in 22. člen

Členi od 20 do 26 govorijo poglobljeno o življenju v bratstvu. To poglavje je zelo pomembno za povezovanje, organiziranost in enotnost OFS, ki se je razširil po vsem svetu in potrebuje tudi pravila, ki vodijo bratstva.

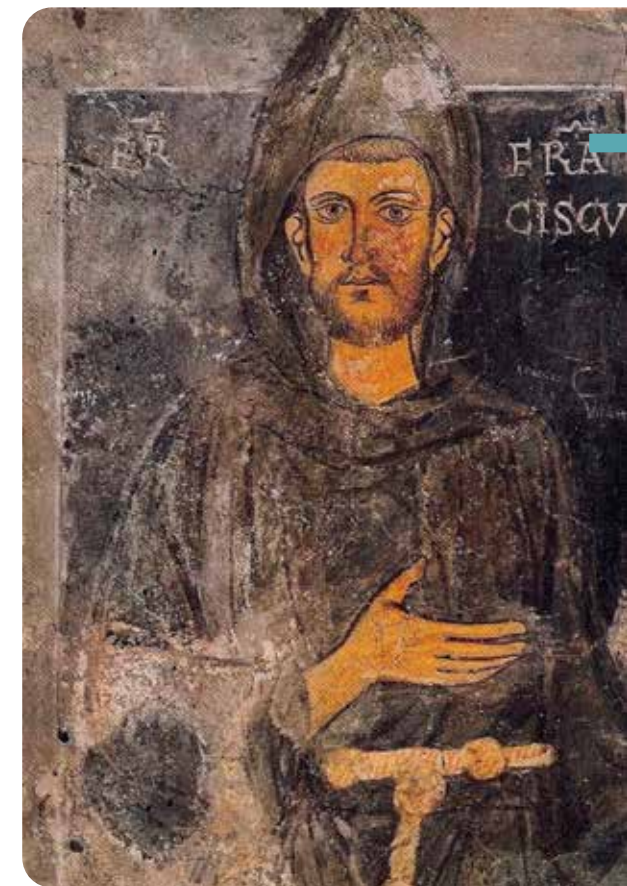
Člen 20: Frančiškov svetni red se deli na bratstva na raznih ravneh: krajevno, pokrajinsko, narodno in mednarodno. Vsako od njih je v Cerkvi posebna pravna oseba. Ta bratstva raznih ravni so med seboj urejena in povezana po načelih tega Vodila in po Konstitucijah.

Člen 21: Na raznih ravneh spodbujata in vodita vsako bratstvo svet in minister (ali predsednik), ki ju po določbah Konstitucij izvolijo bratje in sestre z zaobljubo. Njuna služba, ki je začasna, je služba razpoložljivosti in odgovornosti za posameznike in celo skupnost. Po Konstitucijah se notranja zgradba posameznih bratstev pod vodstvom svojega sveta organizira glede na različne potrebe njihovih članov in krajev.

Člen 22: Krajevno bratstvo mora biti kanonično ustanovljeno. Tako postane osnovna celica celotnega reda in znanje vidne Cerkve, ki je občestvo ljubezni. Krajevno bratstvo mora biti prednostno območje, kjer se razvija čut za Cerkev in duhovne poklice Frančiškovih bratov in sester ter spodbuja apostolsko življenje njegovih članov.

Najprej je potrebno, da vsak član OFS začuti, da je del velike družine, ki je prisotna povsod po svetu. Nobeno bratstvo ne more živeti samo zase, odrezano od drugih. Delitev na ravni je zgolj z namenom lažjega vodenja in medsebojnega spodbujanja.

Pomembno je tudi, kaj ob tem čuti. Če predsednik skupaj s svetom čuti, da je v službi bratstva, potem bo to raslo v vseh pogledih. Zato naj svet sestavljajo dejavne in razpoložljive osebe, ki si znajo dobro organizirati čas, da lahko pridejo skupaj, kadar je to potrebno. Službe članov svetov so začasne, menjave pa zelo

tak klic za dar Gospodove ljubezni. Od doma je potrebno iti z mislijo, da grem služiti Gospodu, ki ga bom srečal v bratstvu ali pa na sestanku sveta.

Nenazadnje pa je primereno poudariti še, da bratstvo ni samo skupina pobožnih ljudi, ki se posveča prebiranju Božje besede in molitvi, ampak je predvsem del Božjega ljudstva, ki živi s Cerkvijo in za Cerkev; ki sprejema besede papeža, ki je namestnik apostola Petra in Kristusov namestnik na Zemlji; ki spoštuje duhovnike, kot jih je spoštoval sv. Frančišek. V bratstvu je vsak član poklican, da razvija svojo poklicanost v hoji za Frančiškom, in to tako, da vedno bolj spoznava njegovega duha in njegov ideal, da bi lahko hodil za Kristusom na njegov način.

Smo v času, ko poteka kar veliko volilnih kapituljev na krajevnih ravneh, približuje se tudi volilni kapitelj na narodni ravni. Ravno zato je pomembno, da razumemo službe, ki so v svetu, da jih vzamemo kot služenje in se damo na razpolago bratom in sestrām. Ne branimo se

potrebne in dobrodošle, saj to prinaša vitalnost in novo energijo. Zaupana naloga ni častna funkcija ampak pripravljenost za služenje in odgovornost do celotnega bratstva.

Bratje in sestre, ki so poklicani v služenje bratstvu na tak način, naj imajo

z vsemi štirimi, če nam bratje zaupajo to nalogo. Sprejmimo jo v ponižnosti in se priporočimo v molitev. Vas drage bralke in bralci pa prosim, da v svojih molitvah izročate tudi prihajajoče kapitulje in člane, ki bodo pogumno rekli svoj: »Tukaj sem.«

Sestre in bratje OFS – dejavno navzoči v družbi?

Srečanje predsednikov, odgovornih za vzgojo in duhovnih asistentov OFS mariborske pokrajine

V prvem marčevskem koncu tedna smo se v minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuj zbrali predsedniki, odgovorni za vzgojo in duhovni asistenti Frančiškovega svetnega reda mariborske pokrajine. Srečanje se je pričelo s pristrčnimi pozdravi, veselimi nasmehi, radostjo in navdušenjem, saj se v živo nekateri nis(m)o srečali že lep čas. A krajevna razdalja in čas ne moreta načeti ali uničiti tiste iskrene in srčne nevidne niti, ki veže sestre in brate med seboj. Zato je bil pogovor že pred začetkom samega srečanja ter med odmorom in pri kosilu toliko bolj živahen, poln smeha, pa tudi resnih, globokih besed, ki se dotaknejo globine človeške duše.

Na začetku smo po pozdravu predsednice OFS mariborske pokrajine s. Dorice Emeršič najprej svoja ušesa razvajali ob čudovitih zvokih, ki jih je iz klavirja izvajal mladi pianist Aleksander Kaao-uana, ki nam je zaigral tri skladbe. Glasba odpira srca in se dotika globlin naše duše, da se zmore odpreti presežnemu. Po glasbeni točki smo z odprtimi srci in v ubrani tihoti molili skupaj s p. Tarzijem Kolenkom, ki je molil z besedami švicarskega teologa Hansa Künga.

Po molitvi smo prisluhnili témi dneva: Sestre in bratje OFS – dejavno navzoči v družbi? Predavatelj, ki je skupaj z nami razmišljal o omenjeni vsebini, je bil slovenski politični analitik, publicist, prevajalec in profesor dr. Aleš Maver iz Maribora.

Glede na trenutno situacijo v Evropi smo najprej prisluhnili ozadju odnosov med Ukrajino in Rusijo ter primerjavi Ukrajine z našo domovino Slovenijo v nekaterih skupnih segmentih, kot so zgodovinsko in politično ozadje nastanka obeh držav, politično dogajanje v državi, gospodarstvo, odnos in vloga Cerkve v državi, različne razdeljenosti ... Njegovo celotno razmišljanje lahko najdete na spletni strani sester in bratov Frančiškovega svetnega reda Slovenije ofs.si.

Drugi del predavanja pa je obravnaval navedeno témo navzočnosti sester in bratov OFS v naši družbi. Da imamo danes kristjani nasploh težave pri izražanju svoje vere v javnosti, ni nič novega in je dediščina okoliščin družbe, v kateri s(m)o živeli in odraščali. Predavatelj je rekel, da je svojo krščansko držo začel dosledno izražati v družbi tudi s tem, da se javno pokriža. Morda ta kretnja ne prihaja vedno iz srca, a tako vadi izražanje svojega krščanskega porenja v okolju, kjer se nahaja. Tako nas je vabil, da z majhnimi koraki počasi, a vztrajno pokažemo svojo vero tudi v družbi, kjer živimo. In kje bi lahko po njegovem sestre in bratje OFS prinesli družbi največ koristnega? Menil je, da bi morali biti kot sv. Frančišek v prvi vrsti iskalci in prinašalci miru v naši razdeljeni družbi. Sliši se enostavno. Pa je res tako preprosto? Bomo zmogli? Naj nas Bog tudi v tem milostnem postnem času okrepi, da bomo nosilci in prinašalci miru tako v Cerkvi kot v družbi, v kateri živimo.

Sledil je zaslužen odmor in živahen klepet ob prigrizku ter pijači je odmeval po samostanskem hodniku, vse dokler se nismo napotili nazaj v refektorij samostana in nadaljevali z delom. Najprej nam je s. Fani Pečar predstavila

sinodo in potek sinodalnega dogajanja v mariborski škofiji. Ob predstavitvi smo razmišljali, kaj sinoda sploh pomeni, kako poteka po škofijah, kakšni so nameni in cilji ter kaj to pomeni za sestre in brate Frančiškovega svetnega reda. Vsako bratstvo je tako prejelo tudi gradivo za izvedbo sinodalnega pogovora, ki ni splošne narave, pač pa se posebej nanaša na sestre in brate OFS. Ob predstavitvi smo se namreč ves čas spraševali, v kolikšni meri smo sestre in bratje OFS prisotni v Cerkvi na vseh ravneh. Nato smo se ob pregledu Vodila in Generalnih konstitucij ob pomoči s. Andreje Štunf vprašali še, v kolikšni meri smo navzoči v družbi. Vodilo nas v nekaj členih spodbuja k aktivnemu prehajanju iz evangelija v življenje, medtem ko Generalne konstitucije v drugem naslovu drugega poglavja, ki se glasi Dejavnost navzočnost v Cerkvi in svetu, na zelo konkreten način opišejo področja našega sodelovanja: skrb za najrevnejše, ustvarjanje dostojnih življenjskih razmer, boj proti vsakovrstnemu zatiranju, kolikor je le mogoče, naj bi sodelovali pri sprejemanju pravičnih zakonov, skrb za ekologijo, zavzemanje, da bi vsak imel delo ...

Ugotovitev, da smo sestre in bratje malo ter plaho navzoči v družbi, nam

daje usmeritev, da bi bolj pogumno vstopali iz cerkvenega okolja na polja družbe, katere del smo. Letošnje leto je v naši domovini leto volitev. Naj bo naš prvi korak, da bomo pogumno izrazili svojo voljo glede prihodnosti svoje domovine in da bomo za njeno vodenje izbirali tiste, ki bi našemu narodu prinesli ne le telesni, ampak tudi dušni blagor. Theodore Roosevelt je nekoč dejal: »Izobraziti človeka samo umsko, ne pa tudi moralno, pomeni, da smo izobrazili družbi nevarnega človeka.« Zato je izbira dobrih voditeljev še kako pomembno dejanje.

Kosilu in prijetnemu bratskemu druženju je v cerkvi sledila še molitev križevega pota sv. Leonarda Portomavriškega, ki sta jo vodila p. Boris Markež in p. Danilo Holc.

Andreja Štunf OFS

V tebi se giblємо in smo

Duhovne vaje za sestre in brate OFS
Piran, 11.-13. marec 2022

V petek popoldne so v starodavni minoritski samostan sv. Frančiška v Piranu prišli sestre in bratje Frančiškovega svetnega reda (nekaj je bilo tudi tistih, ki to morda še bodo) iz vseh koncev Slovenije na duhovne vaje. Čeprav se je nekaj sester zaradi bolezni v zadnjem hipu opravičilo, ker niso mogle priti v Piran in smo bili še vedno v času epidemije, se je takoj po namestitvi v sobe in okusni večerji zbralo okrog trideset sester in bratov, ki jih je v imenu domačih bratov minoritov pozdravil br. Robi Horvat in vsem zaželel uspešno delo in prijetno bivanje.

Duhovne vaje so pričeli z molitvijo križevega pota v cerkvi sv. Frančiška. Po večerji pa so se zbrali v samostanskem refektoriju na prvem razmišljanju. Voditelj p. Danilo Holc OFM Conv je za duhovne vaje izbral več poudarkov, ki so pomembni za postni čas. V ospredju so bili temelji frančiškove duhovnosti ob odlomkih iz Svetega pisma, Frančiškovih molitev in spisov ter sinodalne vsebine, o katerih je na kratko spregovorila s. Fani Pečar, predsednica NS OFS Slovenije.

V soboto je udeležence posebno nagovorila molitev očenaš, ki so jo najprej prebrali od konca proti začetku! V poglobljenem nagovoru o pomenu take molitve je p. Danilo udeležence vodil od zemeljskega k Božjemu! Ob poslušanju bogatih razmišljanj patra Danila in pogovorih o njih je bila nekaj časa namenjenega tudi molitvi v samoti pred Najsvetejšim ali na sprehodu po naravi, obsijani s pomladanskim soncem, ozkih piranskih ulicah ali celo piranskem zvoniku cerkve sv. Jurija. Vrhunec duhovnih vaj je bila sobotna večerna sveta maša, pri kateri so v mislih obnovili vse bogato doživljanje vsebine tega dne.

Darovi za revijo Brat Frančišek
marec 22 - april 2022 = **865 €**
Bog povrni!

10,00 €	Plesnicar Aleksandra,
15,00 €	Frančiška Jurkovnik, Hudobreznik Pavla
20,00 €	Sestre Klarise, Bevčar Jolanda
25,00 €	Tibola Ivica, Stražar Janez, Napret Ivan Župnišče
30,00 €	Rozalija Kodba, Hozjan Ema, Ankele Samaluk Majda, Drnovšek Janez
40,00 €	Zupnija Zg. Tuhinj, Tone Vidic
50,00 €	Ljudmila Gorenc, KB OFS Jesenice
60,00 €	Anica Svab
70,00 €	KB sv. Peter in Pavel
120,00 €	Marjetka Birk
160,00 €	Traven Marija

Zadnje razmišljanje je bilo v nedeljo po jutranji sveti maši z domačini Pirančani. Po skupnem kosilu so se počasi odpravili vsak proti svojemu domu z obljubo, da naslednje leto spet pridejo.

Sončno in dokaj toplo vreme, bližina morja in seveda prijazni ljudje so počutje naredili še boljše.

Hvala vsem domačim članom Frančiškove družine, ki so pripomogli k lepo preživetim dnevom, posebno gospem, ki so v zadnjem hipu vskočile namesto kuharice, ki je nenadoma zbolela.

Mirko Potočnik OFS

Znani člani Frančiškovega svetnega reda

Adele Joseph Brise
(1831-1896)

Adele Joseph Brise se je rodila v Belgiji leta 1831. O njenem otroštvu ni veliko znanega, razen da je imela nesrečo z lugom, zaradi katere je izgubila vid na eno oko in dobila brazgotine po obrazu. Leta 1855 so se njeni starši odločili emigrirati v Wisconsin (bili so eni izmed prvih izseljencev iz Belgije v ZDA). Ker se je kot otrok zaobljubila, da bo stopila k redovnicam, jih najprej ni hotela spremljati, vendar ji je njihov duhovnik svetoval, da naj gre z njimi, saj lahko postane »sestra« tudi v Wisconsinu. Tako je skupaj z družino odpotovala v Ameriko.

V začetku oktobra 1859 je Adele doživela tri videnja »lepe dame v belem«, ki jo je prosila, naj uči otroke. Nepismena Adele je odvrnila: »Kako naj učim druge, ko sama tako malo vem?« Gospa je odgovorila: »Uči jih njihove vere!« Tako je Adele začela poučevati otroke katekizem. Najprej je sedem let hodila od hiše do hiše, potem pa se je porodila ideja o gradnji šole (1867) v bližini mesta, kjer je imela videnja, kjer je že obstajala kapela. Adele je tudi zaposlila pomočnice, in tako so se rodile sestre dobre pomoči. Čeprav so Adele in njene pomočnice nosile redovne obleke, ko so učile otroke, se nikoli niso zaobljubile v nobenem redu redovnic. So pa vstopile v tretji red svetega Frančiška.

Čudež se je zgodil oktobra 1871 – skoraj dvanajst let po Adelinem prvem videnju. Blizu šole se je razdivjal ogenj

in plameni so se hitro približevali stavbi. Adele je s kipom Device Marije hodila okoli kapele in molila, da bi jim bilo prizaneseno. Malo preden je ogenj dosegel kompleks, je začelo deževati in njihove molitve so bile uslišane.

Adele je več kot trideset let vodila kapelo, šolo in samostan. Po letu 1890 se ji je zdravje začelo slabšati. Umrla je 5. julija 1896. Njeno telo je pokopano ob strani današnje cerkve. Samostan in šola sta sčasoma prišla v last škofije Green Bay.

Prvi čezmejni križev pot »Nihče se ne more rešiti sam«

Graditelji »miru na koščke«

V čudovitem nedeljskem popoldnevu so se člani bratstev Frančiškovega svetnega reda iz Nove Gorice in Gorice z velikim navdušenjem spet srečali v živo. Dne 27. marca so končno lahko uresničili petnajsto bratsko srečanje, ki je bilo letos še bogatejše, saj so tokrat organizirali doživet - prvi - čezmejni križev pot skupno s koprskim škofom in goriškim nadškofom.

Kot so povedali na začetku poti na Pristavi, tik ob mejnem prehodu, so se že januarja letos pogovarjali o tem srečanju z namenom, da bi skupaj molili za konec pandemije. Že takrat so za naslov srečanja prevzeli besede papeža Frančiška »Nihče se ne more rešiti sam«. In vendar je danes pred nami še druga preizkušnja, za katero moramo moliti, vojna v Ukrajini. Živimo na meji, kjer so ljudje veliko pretrpeli zaradi vojnih grozot. Sedaj je čas, da molimo za mir, da bi - kot narekuje vodilo frančiškanskih tretjerednikov - »lahko bili prinašalci miru in iskali pota edinosti in dialoga.«

Lepa množica oseb vseh starosti (prav lepo je bilo videti tudi skupino otrok!) s škofoma na čelu - prisotni so bili tudi bratje asistenti, vikar v župniji Nova Gorica Bogdan Vidmar in goriški stolni župnik Nicola Ban - je stopila na pot proti Kapeli. Ob postajah s križi, na katerih so visele podobe, ki jih je za križev pot na Mengorah izdelal p.

Rupnik, so s knjižicami v rokah izmenično, v slovenščini in italijanščini, brali besedila križevega pota iz dela

Pobožnost trpljenja, v katerem je sv. Frančišek položil na Jezusove ustnice molitve k Očetu v obliki psalmov; vse

to se je prepletalo z razmišljanji članov obeh bratstev. Pobožnost se je končala v cerkvi na Kapeli. Tam so se spomnili nepozabnega dogodka izpred dveh let: 27. marca 2020 je namreč papež Frančišek na praznem Trgu sv. Petra molil za konec pandemije ob evangelijskem odlomku o pomirjenem viharju. Tedaj je vse človeštvo posvaril, da se nihče ne more rešiti sam. Vsi smo na isti barki, tako v pandemiji kot v sedanji vojni krizi. Kot nekdanji Jezusovi učenci na Genezareškem jezeru smo danes tudi mi prestrašeni pred nevihtnimi vetrovi. Zato so organizatorji križevega pota podarili vsakomur kot znamenje srečanja majhno papirnato barčico in angelčka miru. Ladjica nas spominja, da »smo vsi na isti barki in se ne moremo rešiti sami, ampak samo skupaj in predvsem z zavestjo, da je Jezus na krovu«, angel miru pa, da moramo delati za mir.

Nadškof Carlo Redaelli je v svojem sklepnem nagovoru dejal, da je papež Frančišek že leta 2014 poudaril, da miru ni, da tretja svetovna vojna poteka na koščke. Gorje nam, če se vojne ustrašimo in mislimo, da ne moremo narediti ničesar. Kajti čezmejni križev pot je pomemben pred Bogom, tudi tako lahko skupaj gradimo »mir na koščke«. Škof Jurij Bizjak je poudaril lik izgubljenega sina iz nedeljskega evangelija: k očetu se je vrnil, ker je bil lačen. Nebeški Oče včasih nima drugega načina, da bi nas pripeljal nazaj, kot je lakota. In vojna prinaša ogromno lakote, »takšne in drugačne«. Vse te lakote naj se pridružijo Jezusovi žeji na križu in naj vsem prinesejo odrešenje.

Danijel Devetak – 'Novi glas', Gorica
Foto: Stanko Šorli, Družina

Volilni Kapitelj OFS KB Ljubljana – Vič

V KB Vič smo imeli 17. marca 2022 volilni kapitelj, na katerem se je zbralo 11 aktivnih članov bratstva. Kapitelj je sicer potekal po večerni sv. maši v prostorih viškega samostana.

Kapitlju je predsedovala predsednica PB Ljubljana s. Mateja Trajbarič, ki je predhodno zelo pohvalila bratstvo za zvestobo, vztrajnost in iznajdljivost v t.i. kovidnem obdobju. Volitve so potekale hitro, vsi izvoljeni pa so sprejeli službo. Začuda se je najbolj »ogorčen« boj odvil za mesto blagajnika, in to kljub temu, da je blagajna bratstva pregovorno bolj prazna kot ne.

Člani sveta KB so postali sestre in bratje: br. Janez Bogataj kot predsednik, s. Ema Hozjan ga nadomešča kot podpredsednica, s. Ljudmila Gorenc – Mili je prevzela krmilo tajniške pisarne, s. Marija Meden Turšič si je naložila breme

blagajne, s. Ružica Amalija Baričević je soglasno odgovorna za vzgojo in kot najmlajši br. Rok Prusnik, ki je prevzel bratsko animacijo in odgovornost za ostarele.

Duhovni asistent še naprej ostaja p. Zdravko Jakop OFM, ki je podal zaključni nagovor. Kapitelj se je zaključil z molitvijo, ki ji je sledil agape.

Bratstvo z velikim veseljem ugostlja, da se krajevni Frančiškovi družini pridružujejo novi postulanti, zato gre iz viškega konca sčasoma pričakovati novih vesti. Bogu hvala!

Janez Bogataj OFS

»Ne glej tistega, ki ima, ampak tistega, ki nima!«

S. Rozina je letošnje leto praznovala 100 let, potem pa jo je samo tri dni kasneje Gospodar življenja poklical k sebi. Ker nam ni uspelo narediti intervjuja s stoletnico, tokrat objavljamo intervju, ki ga je nekaj let nazaj z njo pripravil p. Danilo Holc OFM Conv in je bil najprej objavljen v reviji Med nami.

Skromna, tiha, ponižna, zvesta in potrpežljiva gospa Rozina Nussdorfer ni oseba, ki bi jo našli na naslovnica velikih časopisov, a je njena preprosta življenjska zgodba velika, duhovno mogočna, bogata in močna, v nekaterih podrobnostih podobna Jezusovi ... Gospo Rozino iz Pirana sem поблиže spoznal med sedemletnim bivanjem v minoritskem samostanu sv. Frančiška. Srečeval sem jo vsak dan pri sv. maši, na katero se je pripravljala z molitvijo rožnega venca, ki ga je običajno tudi vodila. Nisva izmenjevala veliko besed, le nekajkrat sem jo obiskal, a je s svojo življenjsko držo naredila name globok vtis. Zanj lahko potrdim, da je kot članica Frančiškovega svetnega reda resnično sledila Jezusu po vzoru sv. Frančiška. Za ta pogovor sem jo obiskal v domu starejših v Izoli, kjer jo tudi njeni domači vsak dan radi obiščejo.

Gospa Rozina, skupaj se lahko Bogu zahvalimo, da ste ob svojem dopolnjenem 96. letu še vedno med nami. Še posebej za Vaše zdravje, čilost in bistrost, da lahko naredim z vami ta pogovor. Pa mi najprej povejte, kako se kaj počutite?

Dobro. Res dobro. Tudi znam potrpeti. Tukaj v domu je potrebno veliko potrpljenja, še posebno, če bivaš z nekom v isti sobi. Za to se priporočam tudi sv. Antonu.

Ste Primorka, Vipavka, rojena že davnega leta 1922 z dekliškim priimkom Vidmar. Nam lahko zaupate kaj iz otroštva?

V otroštvu nam ni bilo lahko. Potrebno je bilo veliko potrpljenja. Skoraj vsako leto se je v družini rodil en otrok. Trije od trinajstih so umrli komaj leto dni stari. Samo oče je delal, in to v gozdu. Ko sem bila stara 13 let, sem bila podhranjena, a sem vseeno z očetom hodila žagat drva in sva delala kope za oglje. Tako smo se preživljali. Zemlje nismo imeli, le majhno hiško in vrt. Bili smo v glavnem bosi. Pozimi pa – ker sem edina imela čevlje – sem leto dni mlajšega brata nosila v šolo na hrbtu. In ko sem enega prinesla, sem potem šla še po drugega. Tako sem dva pripeljala, da smo bili trije v šoli. Nazaj pa enako.

Pa ste bili toliko močni, da ste to zmogli?

Nisem. Bilo je težko. A tako je bilo. Brat je bil majhen in sneg je bil. Stara sem bila sedem let, brat pa šest. In lakota je bila huda. Pri sosedovih so imeli deset fantov in vsak ponedeljek sem hodila tja na roke prat nogavice za en krožnik mineštre. In še tisto mineštro sem nesla domov, da so mlajši pojedli. Nisem še bila stara devetnajst let, ko se je rodil že trinajsti otrok. Ob rojstvu Marjetke, osme, je bila mama po porodu tako la-

na, da sem šla k sosedovim in iz kotla, v katerem so kuhali za svinje, ukradla dva krompirja in ju odnesla mami.

Šolo ste končali?

Šest razredov sem končala. Želela sem naprej v šolo, a ni bilo denarja. Poklica si nisem mogla izbrati.

Ne vem, ali smo to zgodbo mlajši sploh zmožni razumeti, še posebno današnji »razvajenčki«. Če sem prav preračunal, potem ste najlepša mladostna leta preživljali prav med drugo svetovno vojno. Kakšne spomine imate na te čase?

Kaj čem rečt? Samo hudo. Bali smo se enih, bali smo se drugih. Težko je bilo. Okolje je bilo fašistično. Nemci so nam 15. junija 1944 požgali hišo. Še pred tem so v vasi ugrabili tudi tri fante, med drugim sosedovega, jih vrgli v hišo, jo polili s petrolejem in jih skupaj žive zažgali. Potem so nas sosedi vzeli pod streho in smo tam živeli do 24. marca 1945. V vaši

vasi na Kolku je bila poleg vaše domačije tudi neke vrste bolnica za vojne ranjence ... Ja. Bila je tako velika hiša, da sta bili dve številki. Na eni smo bili mi, na drugi številki je bilo prazno in tja so pripeljali ranjence. Od tam so jih potem ponoči na skrivaj vozili v bolnico Franja. Tajno sem tam delala oz. pomagala od novembra 1942 do 9. maja 1945. Mama in še ena gospa sta skrivaj hodili v lekarno v Ajdovščino po zdravila, povoje, šnops za rane ... Ta lekarna je bila povezana s partizani. Na Kolku je samo pet hiš sodelovalo s partizani, tudi naša. Tam so bile štiri hiše, kjer smo se pisali Vidmar, in ena Pelhan.

To je bila potem neke vrste začasna bolnišnica? In vi ste tudi tam pomagali?

Pravzaprav je bilo to bolj skrivališče kot bolnica. Bolj prva pomoč. Ponoči sem pomagala nositi ranjence do bolnišnice Franja. Zavezali so mi oči, da nisem nič videla, kam nosim. Enako smo šli tudi nazaj z zavezanimi očmi. Bali so

Družina Vidmar pred svojo hišo v Ajdovščini

se, da bi pod prisilo kaj izdali. Nosili smo štirje z nosili in eden je vodil.

Se kakšen medvojni spomin?

25. marca 1945 sva s sestro šli k sv. maši v Šturje, kamor smo spadali. In prav takrat, ko smo bili v cerkvi, smo slišali tuljenje, alarm. Nemški avioni so napadli Ajdovščino. Mlajša sestra Marjetka, ki je bila takrat stara sedem let, je v tistem obdobju bivala pri teti v Idriji. A prav ta dan sta prihajali v Ajdovščino. Peljali sta se na kamionu, ki so ga ob bombardiranju Nemci zadeli. Sestro so ranili v nogo. Odpeljali so jo v bolnico v staro Gorico. Hodila sem jo obiskovat s Kolka peš v staro Gorico. Enkrat sem jo morala najprej ostriči do golega, ker je imela same uši. Ta otroček je imel uši tudi po hrbtu. In umivala sem jo. Takrat sem imela dvaindvajset let. Težko so jo ranili v nogo, tako da jo je imela vse življenje poškodovano.

Marjetki ste bili prava mama ...

Ja. Brat, že pokojni, in mlajša sestra so mi prav zares rekli »mama«. Bila sem tudi stroga. (Nasmeh.) Tako je moglo bit'.

Omenili ste, da ste do 25. marca 1945 živeli pri sosedovih. Kje pa potem?

Od tam smo bili izgnani. 24. marca je eden od bolnikov, ranjenec, ušel in naslednje jutro ob 5. uri pripeljal Nemce. Čeprav, je bilo vojne konec, nas je nekdo izdal. Ranjenci so bili še tam. Nemci so požgali štiri hiše, potem pa so nas odpeljali v Ajdovščino, pustili sredi trga in rekli: »Sedaj pa pojdite, koder veste in znate!« Ajdovščina je bila na tri četrt »bela«. In od začetka nam nihče ni hotel z ničimer pomagati, niti s hrano.

Kako pa ste potem preživeli?

Eno majhno hiško smo dobili v Ajdovščini. Spodaj je bila kuhinja, zgoraj ena soba. Tam je nastala tudi ta družinska fotografija. Blizu naše hiše so bili neki domobranci. Imeli so svojo kuhinjo. S sestro sva nekatere fante poznali in ti so nam malo pomagali s hrano, da sva jo nesli domov za mlajše. Tako rekoč so fantje v tisti kuhinji kradli, da so prinesli nama za naše otroke. Tudi domov so nam včasih prinesli hrano, ko smo jih poklicali. No,

Ga. Rozina z možem in hčerko Radico v naročju ob svojih starših, bratih in sestrah ...

Dar za Revijo Brat Francišek

Revija Brat Francišek že skoraj 15 let izhaja brezplačno, kar je mogoče samo zaradi vaših prostovoljnih denarnih prispevkov. V kolikor želite darovati za našo in vašo revijo, imate tukaj primer izpolnitve plačilnega naloga, ki ga lahko pokažete uslužbenki na banki ali pošti (pri znesku vpišite, koliko želite darovati). Seveda lahko nakažete tudi od doma prek e-banke.

Bog povrni za vsak vaš dar!

Vzorec izpolnitve UPN obrazca za člane ŽRV:

Ime plačnika UPN QR - potrdilo		Koda QR	IBAN plačnika	Polog	Dvig
Namen in rok plačila Dar za revijo Brat Francišek			Referenca plačnika	☒	☒
Znesek EUR			Ime, ulica in kraj plačnika Tu vpišite svoje podatke		
IBAN in referenca prejemnika SI56 6100 0001 2574 166		Znesek EUR		Datum plačila	Nujno ☒
SI00 700-22		Koda namena CHAR		Namen plačila Dar za revijo Brat Francišek	Rok plačila
Ime prejemnika Založba Brat Francišek		IBAN prejemnika SI56 6100 0001 2574 166		UPN QR	
Prešernov trg 4		Referenca prejemnika SI00 700-22			
1000 Ljubljana		Ime, ulica in kraj prejemnika Založba Brat Francišek			
		Prešernov trg 4			
		1000 Ljubljana		Podpis plačnika (neobvezno žig)	

Vzorec izpolnitve UPN obrazca za člane FSR:

Ime plačnika UPN QR - potrdilo		Koda QR	IBAN plačnika	Polog	Dvig
Namen in rok plačila Dar za revijo Brat Francišek			Referenca plačnika	☒	☒
Znesek EUR			Ime, ulica in kraj plačnika Tu vpišite svoje podatke		
IBAN in referenca prejemnika SI56 0430 2000 3307 102		Znesek EUR		Datum plačila	Nujno ☒
SI00 700-22		Koda namena CHAR		Namen plačila Dar za revijo Brat Francišek	Rok plačila
Ime prejemnika Franciškov svetni red Slovenije		IBAN prejemnika SI56 0430 2000 3307 102		UPN QR	
Prešernov trg 4		Referenca prejemnika SI00 700-22			
1000 Ljubljana		Ime, ulica in kraj prejemnika Franciškov svetni red Slovenije			
		Prešernov trg 4			
		1000 Ljubljana		Podpis plačnika (neobvezno žig)	

pozneje pa je bilo že malo boljše. Štiri punce smo začele delati v enem hotelu, ki je bil namenjen »višjim«, tudi politikom in njihovi delegaciji. V hotelu je bila vsaj hrana. Kljub temu sem ob pomivanju velikokrat jokala. Prišel je Boris Kidrič z neko delegacijo, ki je vprašal glavno kuharico: »Tovarišica, zakaj tista punca kar naprej joče? Ko pridem tja, kjer pomiva in briše posodo, nenehno joče.« In ta kuharica mu je odgovorila: »Zato, ker ima doma toliko sester in dva brata in so lačni.« In on je rekel: »Ko pripravljate zajtrk, kosilo ali večerjo, najprej napravite obroke za te otroke in naj jih eden odnese domov.« Vedno se je našel eden (včasih sem bila to tudi jaz), ki je lahko mami nesel hrano, da jo je dala otrokom. Lastnika hotela, ta gospod in gospa, sta bila zares človeka in sta pomagala tudi takšnim, za katere sta vedela, da so bili rdeči. Poleg hotela je stala mesnica in Kidrič je šel tudi tja ter jim naročil, naj vsak dan pripravijo kaj za našo družino. Zavzel se je za nas in nam največ pomagal. Ne morem povedati, kako sem jokala, ko je umrl.

Kdaj pa ste se potem poročili? In kaj ste potem delali?

Poročila sem se leta 1951. Najprej sem delala v hotelu, potem pa sem šla v bolnico v Ajdovščino, v laboratorij. Ko se je rodila prva hči Radica, sem v laboratoriju dobila ponudbo, da bi šla študirat za laboranta. A ker hčere nisem imela kam dati, sem ostala v Ajdovščini, hodila v službo in se vsak dan zjutraj ob štirih vozila še v Gorico na izpopolnjevanje. Potem se je rodila še druga hči Vida. Obe hčeri sta bili vedno bolni, tuberkulozni. 1956. leta, ko je bilo množično preseljevanje, pa smo se preselili v Piran. Mož Franc je šel iskat delo, ker je bila blizu ladjedelnice Splošne plovbe. To je bilo ogromno podjetje in tam se je zaposlil v skladišču. V Piranu se je rodil še sin Peter. Žal pa se

je mož pri nalaganju zabojev na barko na pomolu v Piranu težko poškodoval. Zelo kratek čas je bil v službi. Po poškodbi je tudi on vedno bolj bolehal. Bil je skoraj eno leto v bolnici v Valdoltri.

Ko bi si človek mislil, da ste vendarle izplavali, pa ste spet doživeli preizkušnjo. Spet je ostalo na vas, da skrbite za vse?

Mož se je poškodoval, a takrat ni bilo zavarovanja. Še bolj sem morala delati. Raznim gospem po Piranu sem prala perilo na roke, ponoči likala, tudi večkrat bolna, da smo preživeli. Hčeri sta ob večerih na dolgi palici nosili zlikano perilo po hišah v Piranu. Gospe niso hotele imeti zloženega perila. Otroci so pomagali, a kljub temu so bili velikokrat lačni. Malo boljše je bilo potem, ko je bila prva hči stara že 14 let in sem začela delati v mlečni restavraciji v Piranu. Pozneje mi je neki udbovec ponudil pomoč za kakšen večji dohodek, denarno podporo ali pokojnino. Pomagal bi mi tako, da bi pričal zame, da sem med vojno pomagala pri oskrbi partizanskim ranjencem. A njegov pogoj je bil, da se odpovem veri in obljubim, da z družino ne bom nikoli več prestopila cerkvenega praga. Ker se veri nisem hotela odreči, sem ostala brez te pomoči.

Življenje Vas je pripeljalo bližje morju, v Piran. Morda tudi zato, da bi v vaše težko življenje bolj posijalo sonce. Je, a ni bilo brez oblakov. Tudi vaša vera je bila torej na preizkušnji ... Tukaj ste prišli v stik z našimi patri. Kako ste jih doživljali, kakšne spomine imate nanje?

V Piran smo prišli 15. avgusta 1956. Naslednji dan sem šla s hčerama, prva je imela štiri, druga dve leti, po mestu in iskala cerkev. Srečala sem eno Italijanko, ki nam jo je pokazala. Ta prva cerkev je bila cerkev sv. Franciška, kjer smo srečale p. Konstantina. Ko smo enkrat prestopili prag te cerkve, smo tja vedno hodili k maši ...

Takrat ste se srečali tudi s Frančiškovo svetnim redom in stopili vanj ...

Pozneje sem postala članica. Sem hotela že prej, kot dekle, pa naša družina ni mogla, ker smo bili prerevni. Takrat nisi mogel biti član, če si bil preveč ubog. Pred mnogo leti je bilo tako ... Bili smo revni, zelo revni ... Hudo nam je bilo ... Nekaj let nazaj tudi za pogreb nismo imeli. Ko smo bili še na Kolku, nam je umrla enoletna sestra. Oče jo je v naročju nesel v Šturje, da bi jo pokopali, pa je župnik ni hotel, ker nismo mogli plačati. Potem nam je dobra sosedica dala denar za pogreb ...

Skoraj ne morem verjeti ...

Ja, tako je bilo. Bili smo prerevni. In tudi v Frančiškovo družino nismo mogli vstopiti. Tega nisem mogla razumeti, kako k sv. Frančišku ne morejo ubogi, k njemu, ki je bil ubog ...

Ob tem me preveva misel: Žal, nikoli niste bili na »pravi« strani, a hvala Bogu, vedno na Jezusovi. In da ste ob vsem tem ohranili vero?

Za te spomine velikokrat rečem: Pustimo pri miru, pustimo to pri miru! Ampak vsake toliko časa se slike ponovno prikažejo, ker sem res to doživljala ...

Življenje vas je preizkusilo, lahko bi rekli, kot se v ognju čisti zlato. Samo ugibam lahko, kako vam je bilo težko. A menim, da ste doživeli takšno starost tudi zaradi miru, ki ga nosite v srcu in je posledica vašega odpustčanja ... Doživeti krivico in iti prek nje je dejanje, podobno Jezusovemu. Kaj menite?

(Gospa Rozina samo prikima in skoraj zajohče.)

Kako pa kaj vaša osebna srečanja z našim patrom Konstantinom, ki ste ga omenili?

Ja, vedno smo radi hodili k sv. Frančišku. Močno mi je ostalo v spominu, kako

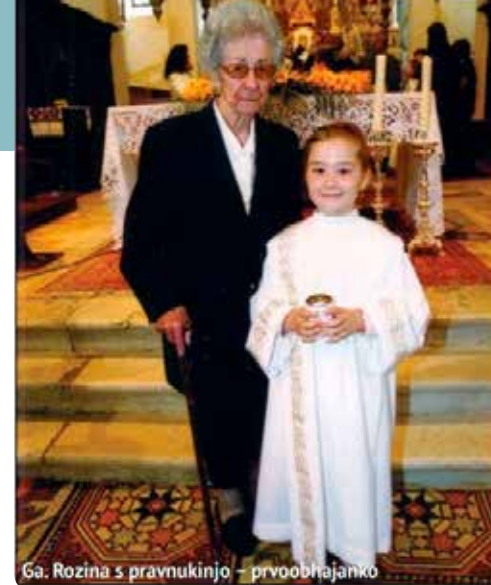
je p. Konstantin prinesel škatlo cigaret in mi dejal, naj jih nesem možu, ko je bil v bolnici v Valdoltri. Ne vem, ali je bilo za božični večer ali kak drug praznik. Nismo mu jih mogli kupiti, nismo imeli denarja ... On je mislil tudi na njega ...

Da se vrnem. Vem, da ste danes članica Frančiškove družine in ste redno hodili na srečanja, tudi sam sem jih vodil pred nekaj leti ... P. Janez pravi, da ste bili v njegovem obdobju pravi »steber«. Kako ste potem vseeno našli pot v Frančiškov svetni red?

P. Benjamin nas je začel na novo zbirati, da smo se srečevali. 1983. leta, ko je bil v Piranu p. Slavko, pa sem naredila zaobljube.

V to družino vas je gotovo pritegnil sv. Frančišek. Kaj vam je pomenil oziroma vam še pomeni? Kakšno sporočilo, ki ga ima on za ta svet, se vam zdi najpomembnejše?

Rada sem ga imela, pa tudi sv. Antona. Pri Frančišku me je najbolj nagovorilo uboštvo, ker sem to doživljala ... Kaj drugega posebnega vam ne znam povedati. On me je tako privlačil. Rada sem poslušala o njem, pa tudi kaj pripomnila ... Zelo, zelo rada sem hodila na srečanja ... Komaj sem čakala tisto nedeljo ... Srečna tudi, ker so prišli drugi ...

Ste poromali kdaj v Assisi?

Sem. S p. Mirkom in p. Janezom. Bilo mi je všeč. Tako lepo je bilo, res lepo, da ne znam povedati ...

Nekateri so vas klicali kar »nona«. Spomnim se kakšnega našega patra, ki je imel ta privilegij, da vas je lahko tako poklical. Verjetno so vas doživljali kot skrbno babico, ki ljubeče spremlja svoje drage in poskrbi za njih, ko je to najbolj potrebno.

Sem pomagala, kolikor sem mogla. Tako v samostanu kot v župnišču s pranjem cerkvenega, pa tudi kakšnega osebnega perila. In likala. Kuhala sem jim tudi kosila, dokler sem mogla. Od začetka bolj pogosto, pozneje pa občasno, enkrat na teden, ob sredah. Da bi razbremenila gospo Pavico, ki je to redno delala, sem obljubila: »Enkrat na teden bom jaz kuhala patrom.«

Sedaj bolje razumem, zakaj so vas klicali »nona« ...

Ja, pa sem bila ponosna. Res. (Nasmeh.)

Slišal sem, da so bili bratje ob kuhinjskih specialitetah posebej deležni še vašega nasmeha.

Ja. (Nasmeh.)

Prava začimba pa je bila vaša potrpežljivost, pravijo. In občudovali

so vas, kako ste znali na stara leta prenašati vse preizkušnje ter najti tolažilno misel in spodbudo: »A bo že, bo že ...« A ste potem tudi patre kdaj tolažili, če jim je bilo hudo?

(Nasmeh iz srca.) Res je. Rekla sem: »Saj bo, bo že, bo že ... saj bo.«

Večni optimist torej. Verjetno zaradi vere in molitve. Vem, da ste vedno pred mašo molili rožni venec. Kaj vam pomeni molitev?

To me drži »gor«. Zvečer, ko zmolim svojo molitev, si rečem: Saj bo ... Tudi zdaj, na stara leta, se trpljenja ne bojim. Le tega, če bi morala biti dolgo na postelji ... Zato tudi vedno molim za srečno zadnjo uro ...

Zdi se mi, da nam je vaše življenje kar izpraševanje vesti za letošnji postni čas. Ob 700. obletnici samostana v Piranu ste menda dobili priznanje ...

Zahvalo in sliko. Sliko gospoda Ubalda Trnkoczyja, na kateri je križni hodnik in hlebec kruha.

Menim, da je prav, da smo se vam bratje minoriti za vse oddolžili vsaj s skromno zahvalo. Kakšno priporočilo ali biserček modrosti bi nam, mlajšim generacijam, zapustili kot dediščino ... Vem, da nam imate kaj povedati.

Potrpeti. Vse se reši s potrpljenjem. To je glavno. In morda še to: »Ne glej tistega, ki ima, ampak tistega, ki nima!«

Ostal sem brez besed. Upam, da si ne drznem preveč, če rečem, da je to živa zgodba s pridihom svetništva. Velika zgodba majhnega človeka. Temu lahko dodam le zahvalo in voščilo. Gospa Rozina, hvala za pogovor. Iskreno Vam želim še naprej takšne vitalnosti, kot jo imate, saj nisem mogel verjeti, kako še sami s pomočjo palice drzno hodite po stopnicah. Še posebej pa Vam želim obilo blagoslova in vsega dobrega v času, ki vam ga je Gospod namenil še med nami.

ŽIVI ROŽNI VENEC

50 let molitvene pobude

1971-2021

ŽETEV

za molivce Živega rožnega venca, ki molijo za edinost Cerkve, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

Drage molivke in dragi molivci Živega rožnega venca!

Velikonočni čas z Marijinem mesecem majnikom in mesecem junijem, ki je posvečen Jezusovemu Srcu, nas še kako vabita, da vztrajno molimo za nove duhovne poklice. Marijina odprta drža pred Bogom in Jezusovo darovanjsko srce sta naš vzor. Z vero in zaupanjem pristopajmo k molitveni prošnji, Gospod duhovnikov nam daj!

Provincial p. Marjan Čuden je na Brezjah lani, 5. septembra, na angelsko nedeljo, v tretjem delu nagovora med sveto mašo izrazil naslednje misli:

»Nihče nima pravice vstopiti v intimo koga drugega, če mu tisti, ki to intimo doživlja, sam ne dovoli.« Ko apostoli vprašajo Jezusa: »Kako se ti pogovarjaš z Bogom? Kako moliš? Kaj govoriš Oče-

tu?«, takrat Jezus apostolom dovoli, da vstopijo v to intimo, v bližino njegovega pogovora z Očetom in jim pove besede očenaša. Če se zavemo, kako polne bližine in pripadnosti so bile te Jezusove besede, potem pri molitvi v rožnem vencu in tudi sicer ne moremo Gospodove molitve moliti kar tako, kar je pač na vrsti.

Večkrat se zamislim v trenutek, ko bomo umrli. S kakšno milino se bomo takrat ozrli v Božje obličje in izrekli besedo »Oče«! Zakaj ne bi enako izgovarjali te besede že tukaj? Še posebej, ko molimo očenaš pri rožnem vencu. Besede vseh stavkov očenaša govorijo, da je Bog dober, da je Njegova dobrota neskončna in da traja na veke. Ko to vemo, ko to oza-vestimo, potem nikoli ne moremo moliti očenaša, ne da bi bili pri tem hvaležni.

Papež Frančišek pravi, da moramo biti za Gospodovo molitev pogumni. Kdor jo zmoli, si je zadal nalogo, da bo spolnjeval Božjo voljo, da bo lačnemu lomil svoj kruh in da bo vedno odpuščal, da se ne bo pustil ujeti v greh ali v skušnjavo! Da, rožni venec je res družinska molitev. Tam je Marija, naša Mati, je Oče, ki je v nebesih.«

ZAHVALA IN PROŠNJA

Drage molivke in dragi molivci, hvala vam za vašo vztrajnost v molitvi desetke, ki je izbrana za vas. Vabim vas, da za molitev nagovorite še koga. Hvala vam tudi za vse darove, ki jih namenjate za vzdrževanje Brata Frančiška in tudi rubrike ŽETEV, ki je sedaj del Brata Frančiška.

PRIČEVANJA MOLIVCEV ŽRV

Še naprej ste povabljeni, da napišete kratko pričevanje, svoje misli ob molitvi desetke za nove duhovne poklice, ki bo objavljeno v tej rubriki Žetev. Novi molivci se pridno pridružujejo, po nekaj molivcev na mesec.

»Hvala za čustveni križev pot. Vsak večer ga molim. ... Še dobro, da imam svojo hišo. To je zasluga pokojnega moža, ki je znal veliko sam narediti. Imam 83 let in sem na berglah ... In hvala Bogu, ker mi veliko pomaga ... in tudi vam. I.«

ŽRV darovi za revijo Brat Frančišek marec – april 2022 = 1075 €

- 10 € Katarina Dimač, Rudi Poreber, Anamarija Jager Slakan, Danijela Kocen, Olga Rebevshek, Bernarda Bivšek
- 15 € Bernardka Nada Vidmar, Martina Jeralič, Ljudmila Šiško
- 20 € Peter Novak, Olga Škočir, Marija Božič, Rozalija Bukovec, Frančiška Mavri, Anica Štokelj, Zofija Župec, Cirila Boštjančič, Slava Nedoh, Danica Slabe, Doroteja Cvenk, Dragica Culig, Metod Gril, Anka Peruzin, Ivanka Kaš, Štefan Marič, Marija Marič, Marija Zupan, Marija Kranjc, NN
- 30 € Gabrijela Marija Arko, Ana Alessandra, Marija Cimermančič, Ivanka Meglen, s. Metoda Šinkovec, Damijan Kutin, Magda Gros, Marija Meglič
- 40 € Tadej Čampa, Ivan Benedik,
- 50 € Jožica Boh
- 100 € Tatjana Ključevšek, Stanka Oblak

RAZMIŠLJANJE za 3. desetko svetlega dela rožnega venca: KI JE OZNANJAL BOŽJE KRALJESTVO

Sveto pismo govori (Jn 2,1-5)

Ko pa je bil Janez izročen, je šel Jezus v Galilejo. Oznanjal je Božji evangelij in govoril: »Čas se je dopolnil in Božje kraljestvo se je približalo. Spreobrnite se in verujte evangeliju!«

Razmišljanje: Pisateljica Berta Golob razmišlja

Kraljestvo Božje ni od tod, vi ste izvoljen, sveti rod; tako nas Božji Sin uči, odpušča grehe, mir deli.

To je bil dan, podoben dnevu na poteh iz Galileje v Samarijo in h genezareškim obrežjem; hoja med njivami žita, oznanjevanje Kraljestva pod milim nebom in v shodnici. Oznanjevanje med množico in na samem z Nikodemom, skupaj z dvanajsterimi, s cestnarji in farizeji, s prešušnicami in v gostoljubnosti mirne Betanije.

Tri pomladi setve: poučevanje, ozdravljanja, blagoslavljanja, vznemirjanja pravičnih in opogumljanja zablodelih: Tvoja vera ti je pomagala. Pojdi in več ne greši!

Ki si oznanjal božje kraljestvo, razsvetli nam duha za umevanje božje besede.

p. Krizostom Komar OFM

- Začetek – Frančiškanski samostan Kamnik 1971, Gojenci serafinskega kolegija in br. Pashal GORJUP
- Dolgoletni voditelj vse do smrti 8. 2. 2020 - p. Leopold GRČAR OFM, ki zapusti preko 10.000 molivcev
- Nadaljuje delo in povezuje molivce preko posebne rubrike v Bratu Frančišek pod imenom ŽETEV - p. Krizostom KOMAR OFM

VABLJEN, DA POSTANEŠ ČLAN/ČLANICA MOLITVENE POBUDE
Piši na: zivi.rozni.venec@ofm.si ali krizostom.komar@rkc.si

OBVEZA MOLIVCA

Vsak dan zmoli desetko rožnega venca za nove duhovne poklice.

Frančiškov prijatelj

Tema tokratne številke Frančiškovega prijatelja je Sopotniki. Sino-da nas spodbuja, da smo drug z drugim sopotniki in tako skupaj hodimo in gradimo Cerkev. Dobro je hoditi z modrimi, nas v rubriki Ob izviru nagovarja br. Luka Modic. Več o sopotnikih si lahko preberete v temi te številke.

V rubriki Frančišek in Klara lahko preberemo, da smo vsi povabljeni, da opravljamo svoje dolžnosti. Frama in Frančiškovi otroci imajo svoja srečanja in v rubriki, nameni FO in FRAMA, lahko preberete, kje in kdaj se skupine srečujejo. Voja v Ukrajini nas ni pustila ravnodušnih in o tem piše Mateja Feltrin Novljan v rubriki Znamenje časa. Vabljeni k prebiranju intervjuja, ki ga je imel br. Jože Smukavec z družino Libhart. S. Metka Kos je opisala pot, po kateri hodi, in kako jo je Gospod povabil na to pot. Spet vidimo, da ima Gospod za vsakogar pripravljeno svojo pot in večkrat sploh ne moremo razumeti, zakaj je prav takšna. Tudi Frančiškovi otroci so imeli svoje srečanje, FRAMA pa duhovne vaje. O dogajanju lahko kaj več preberete v prispevkih. Brate kapucine in novosti iz kapucinskega sveta nam predstavi br. Gregor, ki sicer ne gre tako daleč, vendar zbere novice in nam jih približa. Predstavljena film in knjiga nam lahko popestrita naš izbor, bodisi za gledanje ali branje. Da ne bomo rekli, da nimamo ničesar, kar bi gledali ali brali. Film sem si že ogledal in je zanimiv.

Na koncu pa si lahko preberemo še zanimive stvari o steklu. Verjetno nanje še nismo pomislili.

Prijetno branje vam želim.
br. Vlado Kolenko
OFMCap

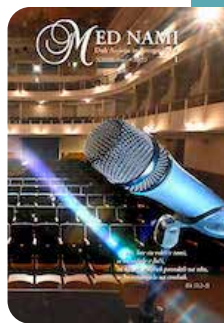
Med nami

Vedno bolj ugotovljamo, da smo odgovorni drug za drugega, da brez drugega ne moremo, da pa je vedno na prvem mestu On, ki je naš odrešenik. Zato smo v tej številki razmišljali o citatu, ki ga najdemo vsaj v treh evangelijih: pri Mateju, Marku in Luku: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je Božjega.«

V uvodniku Stanko Šorli razmišlja o odgovornosti kristjana v družbi in nas konkretno povabi, naj skupaj popravljamo Slovenijo, tudi tako, da gremo na volitve. V Duhovnih pogledih je zapisana beseda o odgovornosti ob kovidni krizi in tehtna beseda izmirskega škofa p. Martina Kmetca glede odgovornosti kristjanov pri popravljanju družbe. V izpraševanje vesti pri Ivanu Cankarju se je poglobila Marjetka Birk. O odgovornosti govori Frančiškovim tudi papež Frančišek, interpretira ga p. Milan Kos, sestre klarise in g. Matjaž Celarc v Svetopisemskih ikonah. Naš vrhunski komentator in politični analitik teolog Aleš Maver nas poziva, naj bomo prinašalci miru. Vredno je prebrati njegove misli! Rubrika Brezmadežna prinaša pozdrave Matere iz Međugorja. Med brati minoriti se je v tem času zgodil kapitelj: izvolili so novega provincialnega ministra; znova je to postal p. Milan Kos, člani svetov KB OFS pa so se srečali na Ptuj. Iz Assisija ponovno utripa in nas vabi, otroci pa so, kot zmeraj, prinesli v revijo svežino in veselje. Na koncu pa vas čaka upanja polno obvestilo, da romanja v Assisi spet bodo.

Vsem bralcem želimo, da bi bili tako prevzeti ob srečanju z živim vstelim Gospodom, da bo vaša pot življenja svetla, mirna in vstajenjska.

Doroteje Emeršič OFS

Sv. Frančišek Asiški

*Pri bogatem očetu on je živel,
veselo mladost je Frančišek imel.
S pr'jat'li se je naokol' veselil,
večkrat se v krčmi on je zapil.
Frančišek želel si je biti vojak,
povsod se boriti in biti veljak,
v vojsko je šel, a so bitko 'zgubili
in so jih sovražniki v roke dobili.
Frančišek ves krotek, ponižen je bil,
čez eno so leto zato ga 'spustili,
po dolgi bolezni se je spremenil,
od takrat se ubožec njemu zasmili.
Je v revežih videl pobožne ljudi,
ki Bogu prav taki všeč so bili,
je spoznal, da bogastvo ljudi zaslepi,
da z njim so nesrečni v življenju prav vsi.
Ko nekega dne domov je on šel,
je gobavca videl in ga objel.
poljubil je njega na usta rdeča,
oba je obdajala velika sreča.
Od takrat za bolnika on je skrbel,
po Svetem je pismu natančno živel.
Je bilo okrog njega veliko sirot
in njim je Frančišek pomagal povsod.
Ga oče je tepel in ga kloftal,
Frančišek kljub temu se ni mu predal.
Nihče razen Klare ga ni razumel,
vsakdo je mislil, da on je znorel.
Je prišel v cerkev, ki je zrušena b'la,
tam je Frančišek zaslišal Boga.
Ta mu je rekel: »Daj, ti jo popravi,
vsak kamen na svoje ti mesto postavi!«
Frančišek popravljal' takoj je začel,
za kamen in deske je on poskrbel.
Vsak kamen Frančišek je dolgo iskal,
da ga na pravo on mesto bi dal.
Frančišek vse je obleke zmetel,
kar jih je oče v zalogi imel.
Ga oče je tepel, se on je smejal,
k škofu je z jeznim očetom odšel.*

Škof mu je rekel: »Očetu bi vrnil prav vse, kar, Frančišek, si njemu vzel!«
Frančišek je slekel vse, kar je imel, s svojim je plaščem škof ga pogrel.

Frančišek takrat je v samoto odšel, takrat je Boga za očeta imel. Šel je v cerkev sv. Damjana živeti', gospo ubož'co za ženo vzel'.

Novi so bratje k njemu prihajali, oni v uboštvu z njim so ostajali. Ljudem v obupu so upa vlili, ljudi užaloščene so razveselili.

Vsi bratje s Frančiškom so se odločili, da oni v Rim bodo odpotovali, da s papežem bodo se pogovorili, če dober so nauk si oni izbrali.

Pri papežu vso so podporo dobili, da naj bi nevedne po svetu učili, da nauk Gospodov bi oni širili, ljudi v sovraštvu naj bi pomirili.

Po tistem veliko je novih prišlo, ki z njim bi prav radi živeli. Frančišek jih medse sprejel je lepo in vsi so bili jih veseli.

Če kdo pomoči je kdaj potreboval, Frančišek takoj mu pomoč res je dal. Frančišek z brati je vedno kam šel, pomagal je kmetom in žito je žel.

Kmet mu je hotel za delo plačati, Frančišek denarja nikoli ni vzel, kmet mu je mogel le sadja kaj dati, da ga kot plačilo je s sabo imel. Prepri med meščani se je razdivjal, brat brata v Sieni z nožem je klal, Frančišek je 'zvedel, kaj tam se dogaja in tekel je tja, kjer divjanje razsaja.

Frančišek je z bratom v Sieno prišel, meščane je on prav takoj pomiril, ljubezen je svojo on mednje razlil in ljudi je Frančišek prav dobro oštel.

Mihael Paš

617 kilometrov v eno smer

Pred časom, ko je družinski prijatelj s sinom in ekipo že peljal zbrano pomoč v Ukrajino, sem se veliko pogovarjala o dogajanju okoli tega. Izrazila sem željo, da bi naslednjič šla z njimi. Poudarjam, z njimi! Ob koncu tedna me je poklical gospod Peter Brenčič in mi povedal, da gospa Svetlana Oletič ravno zbira sredstva in išče človeka, ki bi bil pripravljen iti na pot. Brez razmišljanja sem privolila, dobila kontakte in se hitro dogovorila. Kasneje je Svetlana dobila še nekogain ko mi je povedala ime, sem ga takoj prepoznala, star znanec iz časa mojega študija, Dani Šalamon. Izvedela sem tudi, da ona ne bo šla zraven. Malo me je stisnilo. Ampak poti nazaj ni, sem razmišljala. Nerodno bo, če zdaj odstopim. Nič, bo, kakor bo. Zavedam se, da slabo govorim angleško, madžarsko znam samo *igen*, ukrajinsko popolnoma nič, cirilskih črk ne poznam. No, nekaj malega sveta sem že videla, vedno je nekako šlo. Človek se pač mora znajti. Med vikendom sem se tako dogovarjala o poteku poti in podrobnostih. Peter mi je v nedeljo pripeljal gorivo,

natočeno v kance, dodal je tudi nalepko znaka Rdečega križa in mi povedal, na kaj vse naj bova pozorna. Dodobra sem bila opremljena s pomembnimi informacijami, in to iz prve roke.

V ponedeljek (4. 4. 2022) na 40. dan vojne – same pomenljive štirice – dopoldan na hitro v planinski nahrbtnik dam dokumente, nekaj denarja, si pripravim zalogo hrane in vode ter skuham čutarico kave. Popoldan ob 16. uri pride pome Dani Šalamon in v njegov prtljažnik zloživa kance goriva in nalepke, ki sem jih dobila dan prej. Odpeljeva se proti Ljutomeru, kjer naju čaka Svetlana z možem in napolnjen kombi z doniranimi paketi pomoči. Polepimo kombi in ga označimo z napisom HUMANITARNA POMOČ v slovenskem in angleškem jeziku. Preverimo dokumentacijo, hitro ena fotka pred začetkom poti in srečno pot. Odrineva. Najprej proti Lendavi, od tam pa prek meje na Madžarsko, vse do kraja Záhony. Čaka naju 617 km v eno smer. Med potjo klepetava, narediva postanke, da si pretegneva noge in na hitro kaj pojeva, spusti se noč in konča se avtocesta. Vmes loviva na radiu frekvence z glasbo.

V tem času uspem vzpostaviti stik s Tanjo Kružinsko, zdravnico iz Užgoroda. Ona naju bo s svojimi prostovoljci pričakala in prevzela pomoč. Regionalna cesta se vleče, neprestano je potrebno prilagajati hitrost zaradi omejitev. Zunaj je trda tema, ob cesti veje dreves nemo štrlijo vsaka v svojo smer, radio začne hreščati, zagledava srne v obcestnem jarku. Pomislim, da to je kot v kaki grozljivki. Nakar radio preklopi in ulovi ukrajinsko postajo, na kateri se vrtijo njihove pesmi. Nasmehnem se. Malo pred prečkanjem druge meje zapeljeva z glavne

ceste na rob njive. Tu natočiva gorivo iz kanc. Cel podvig v tej temi. Še dobro, da imam naglavno svetilko. Uspe nama. Prispeva do madžarsko-ukrajinske meje. Pred nama dva avtomobila, na desni pa trije avtobusi. Čakava. Gledava, kako pregledujejo ostale. Končno pristopi carinik, starejši možakar. Pregleda dokumente in zadnji del kombija. Vpraša po vsebini. Vpraša tudi, kam greva, vse mu razloživa, on pa se le smeje. Vrne nama dokumente in kaže, da je to to. A potem spet čakava. Postajam nervozna, ker ne razumem, za-

kaj čakamo. Naj že enkrat odprejo zaporo in gremo. Pred nama se možakar in gospa iz sprednjih avtomobilov začeta glasno razburjati in hoditi gor in dol. Gospa ima ukrajinsko avtomobilsko tablico. Naš carinik je izginil in pojavi se novi. Govori z njima in pokaže, da nismo na pravem pasu. Skušamo avte prestaviti na pas za avtobuse, nakar pa se pojavi tretji carinik, ki naju usmeri na prvi pas. Ne vem, od kod se jemljejo. Mlad fant, a po njegovem načinu hoje in govora se takoj vidi, da je skrajno nadut. V madžarščini nama nekaj govori, zahteva dokumente. Sam pri sebi si ponavlja meni nerazumljive besede. Našopirjen kot kak pav koraka okoli, s svojo držo jasno izraža: jaz sem šerif na tem kvadratu zemlje. Želi videti zadnji del kombija. Na najine razlage v angleščini

odgovarja v madžarščini. Odpreva kombi. Dani mu pove, da je vse pregledal njegov kolega. Nato se obrne in odide v svojo kabinico. Gleda v ekran, končno pride in nama vrne dokumente, odpre rampo in lahko zapeljeva čez. Ves čas sem bila na vezi s Tanjo. Pripeljeva na sredino mosta, kjer naju ustavi mlad vojak. Po moje je ravno dopolnil 18 let, razmere so ga prisilile, da je nadel vojaško uniformo in si obesil kalašnikov. Ne zna čisto nič angleško. Nakaže, da želi pregledati dokumente. Izročiva mu jih. Sprehaja se gor in dol, pobira lističe od tistih, ki gredo proti Madžarski, odmika stožce. Razmišljam, kako mlad je. V teh letih bi moral hoditi v šolo ali na fakulteto, se zabavati, preganjati mlada dekleta, on pa ... Ima pa srečo, da je tu. Mnogi njegovi vrstniki je gotovo nimajo in

vprašanje je, kje so in kaj preživljajo. Spet čakava. Za nama se nabira kolona. Ves čas si dopisujem s Tanjo in jo obveščam o najinih premikih prek meje. Tanja mi piše, da naj vztrajava pri svojem, da sva humanitarca, da prevažava humanitarno pomoč, da želiva samo na nevtralnem območju, kjer bova pakete predala ... Seveda sva vse to že naredila na madžarski strani, večkrat. Sporočila so prišla z zamikom. Nakar Tanja napiše nekaj v cirilici. Pomislim, da je to namenjeno temu vojaku na mostu, da nama želi pomagati in skrajšati čakanje. Pokličem ga in mu pokažem sporočilo. Prebere ga, pogleda Danija, nato mene, kislo se nasmehe, obrne se in odide stran. Od zadaj pride gospa, ki se je pritoževala že na madžarski meji, Ukrajinka. Govori z vojakom, skočim iz kombija in pristopim.

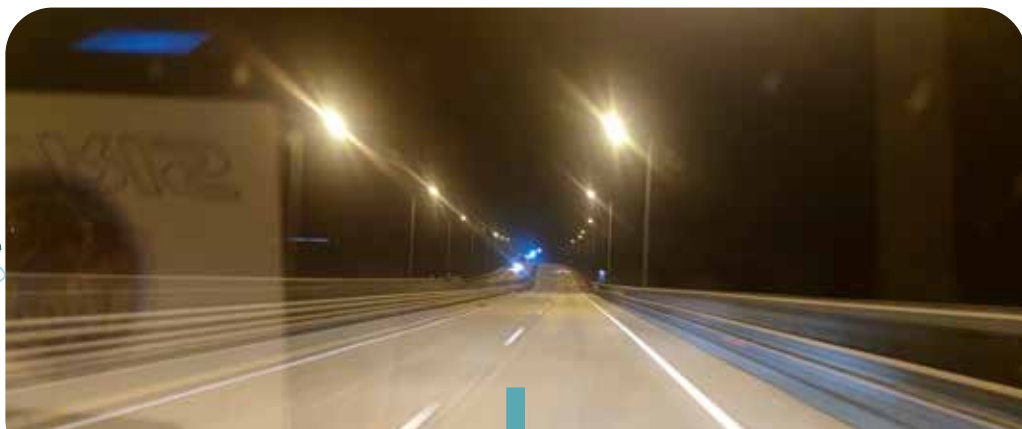
Vprašam jo, kaj se dogaja, zakaj čakamo in kako dolgo bomo še. Razloži mi, da na drugi strani raztovarjajo kamion, da bo trajalo le še kakih 5 minut. Obe zadovoljni se vrneva vsaka v svoje vozilo. Ker čakamo in imam čas, v prevajalnik prekopiram prejeti stavek v cirilici. Tanja z njim odriha po madžarskih carinikih in Orbanu. Pokažem Daniju in oba se glasno zasmejiva. In nato vojak končno prinese težko pričakovane male formularje, ki jih bomo rabili nazaj grede, nam jih razdeli in odmakne stožec. Zapeljeva čez, počasi in s spuščeni stekli, vprašava, kam točno morava zaviti. Gospod, oblečen v temno modro, naju usmeri, v njegovih očeh pa sta spoštovanje in hvaležnost ob pogledu na kombi. Tanje ni na dogovorjenem mestu. Pristopi carinik. Želi vedeti,

kaj sva pripeljala. Od prejšnje odprave veva, da *diapers* ne smeja zamenjati za *snajpers*. Seveda me vpraša tudi po orožju, zagotovim mu, da ga nimava, da gre samo humanitarno pomoč. Pokaževa vse dokumente in certifikate, razloživa situacijo. Malo je nejevoljen, očitno nekaj ni v redu. Ker ga ne razumem, pokličem Tanjo in mu izročim telefon. Dogovorita se. Yes! Urejeno je! Samo malo še morava počakati. Sprehodim se. Vidim znak za toalete. Vljudno ga vprašam, ali jih smem uporabiti. Pogleda me in reče, da lahko, ampak, da je stranišče zelo umazano. OK. Zdrav človek lahko drži dve uri. Zdrava sem, tišči pa me že tretjo uro. Druge možnosti ni. Pomislim, da ne more biti hudo. Vstopim in najprej vam butnejo vsemogoče vonjave, zadržim dih, odprem kabino in sem šokirano zgrožena nad stanjem straniščne školjke. Nimam druge možnosti. To je to. Nikoli več se ne bom pritoževala nad straniščem v Lukovici. Ne morem se zakleniti, na hitro opravi in se ničesar ne dotikam. Med tem je zunaj že prišla Tanja z možmi. Veseli drug drugega se objamemo. Carinik Tanji porine nove dokumente, ki jih mora na novo izpolniti. Moški prelagajo stvari. Delujejo kot utečen tim. Vidi se, da so utirjeni, a srečni in veseli nove pošiljke. S Tanjo pokličeva Svetlano. Izmenjamo še nekaj besed v slovo. Rečem: *Slava Ukrajini!* Tanja me pogleda

v oči in avtomatsko odgovori: *Herojem slava!* Može pa navdušeni v smeh, gledajo me in govorijo: *Naučila se je.* Seveda sem se, kimam in se smejem z njimi. V svoji polomljeni angleščini jim zaželim, naj se njihov pekel čimprej konča. Nastane tišina. Povedo, da ne bo tako hitro konec, da bo vojna gotovo trajala še mesec dni ali celo več. Ponosni so in odločni. Še imajo upanje, točno vedo, za kaj se borijo in kaj hočejo. To je njihova država, branili jo bodo. Tanja mi pokaže fotografije na telefonu. Vse v ruševinah, pogorelo, razrita zemlja, trupla po ulici. Povem, da spremljam potek vojne po novicah. Ko mentiram, kako noro je vse skupaj. Vsem se nam zarosijo oči. Nimamo kaj, ura je že pozna in vsakemu se mudi na svojo stran, objamemo se in poslovimo. Tokrat prečkanje meje poteka hitreje. In spet je pred nama 617 km. Med potjo zbiram misli, predelujem občutja. Razmišljam, da me doma čaka topla postelja, pred Tanjo pa je še en težek dan na terenu. Priznam, bilo je naporno, a zelo dobra izkušnja. Že

med potjo mi Tanja spet piše, zahvaljuje se za pomoč in vse, kar smo naredili.

Sprašujejo me, zakaj sem šla. Moj odgovor je preprost (morda za nekatere malo otročji): ker lahko! To preprosto lahko naredim. Imam čas in to je najmanj, kar lahko v dani situaciji naredim. Pot je sicer dolga, a varna, v zakup je treba vzeti dogajanje na madžarski strani meje.

Pravijo, da je bilo pogumno. Sama temu ne bi rekla tako. Mislim, da je za tako pot potrebna pripravljenost, mirnost, vztrajnost in potrpežljivost. Priznam, da me je noč pred odhodom preganjala živčnost, a nisem premlevala scenarijev, kaj vse se lahko gre narobe. Nisem te vrste. Raje zaupam Vsemogočnemu, v Njegovo previdnost in varstvo, zaupam sebi in dobrim ljudem. Zame so pogumne žene, ki so z otroki pobegnile iz domovine, pogumni so borci, ki se borijo za Ukrajino, pogumna je Tanja in njena ekipa, ki pomaga rojakom, ki vztrajajo na svoji zemlji. Pogumni so!

Ob tem pa se sprašujem: mar se res nismo ničesar naučili iz zgodovine? Mar ni čas totalitarnih režimov, vojn in podobnih grozot že za nami? Videti je, kot da se zgodovina gleda v ogledalo, mlajša je, več ima sredstev in še bolj prefinjeno je kruta.

Hvala Svetlani Oletič za vso organizacijo poti. Hvala Petru Brenčiču za priskrbljeno gorivo in vse napotke pred potjo.

Hvala družini in prijateljem, ki so vedeli za pot in naju spremljali z molitvijo.

Slava Ukrajini! Nives Bratkovič

Tomaž Čelanski

Življenje našega blaženega očeta Frančiška

Vita brevior (2)

Kako so ga vrgli v sneg in je potem služil gobavcem. Kako je popravil tri cerkve, drugič zamenjal oblačilo in sledil evangelijski popolnosti, dobil tovariše in od Božjega Duha zvedel, kako naj napredujejo

Šesto berilo

7. Oče ga je naposled vendarle nehal preganjati, on pa je oblečen v predpasnik – čeprav je nekoč nosil dragocena oblačila – po gozdu v francoskem jeziku prepeval hvalnice Gospodu, kar so ga napadli roparji. Ko so ga podivjano spraševali, kdo da je, je zaupno povedal: »Sem glasnik velikega kralja!« Hudo so ga pretepli in vrgli v jamo, polno snega: »Tukaj leži, kmet,« so rekli, »pa tak Božji glasnik!« Ko so odšli in je s sebe stresel sneg, je vesel skočil iz jame. Ko je prišel do nekega meniškega samostana, so ga imeli za ničvredneža. Komaj so mu dovolili, da gre kot hlapec pomagat v kuhinjo. Slednjič, ker se nihče ni usmilil njegove nagote, ga je sila primorala, da je šel od tam dalje in je od nekega svojega nekdanjega prijatelja v mestu Gubbio dobil nekakšno tuniko. Ko je prior omenjenega samostana kasneje slišal za slavo Božjega moža in se je spomnil, kaj se mu je zgodilo, mu je bilo zelo žal. Prišel je k njemu in ponižno prosil za odpuščanje.

Sedmo berilo

8. Potem se je ljubitelj popolne ponižnosti preselil h gobavcem in ni mu bilo več odvrtno strgati z njih gnoj, ko jim je ponižno umival rane. Ko je namreč nekoč nje ali njihova bivališča zagledal od daleč, si je z lastnimi rokami zamašil nosnice. Ko pa ga je še v posvetni obleki že obiskala Božja milost, je nekega dne prišel nasproti nekemu gobavcu, čudovito premagal samega sebe in ga poljubil. Odtlej se je, vedno bolj goreč v preziru do sebe, bolj in bolj zaničeval. Sicer je ostal v svetu, a je tešil potrebe tudi drugih revežev in se mu ni zdelo primerno, da bi zavrnil kogarkoli, ki je prosil vbogajme. V prvem letu svojega spreobrnjenja je blaženi Frančišek neko cerkev sv. Damijana, ki je bila davno zgrajena, a že v ruševinah, vestno popravil. To je tisti kraj, kjer se je, ko je od spreobrnjenja blaženega Frančiška preteklo že skoraj šest let, po istem blaženem možu začel slavni red ubogih gospa; njihovo sveto ravnanje in veličastno življenje za zdaj zamolčim, ker to zahteva posebno delo in svoj čas.

Osmo berilo

9. Nato je blaženi oče podobno obnovil še eno narušeno cerkev blizu asiškega mesta. Preselil se je na kraj, ki se imenuje Porciunkula, ter začel na novo graditi sesuto in skoraj porušeno cerkev blažene Device in Matere. Od dobrega začetka ni odnehal, dokler ni vsega pripeljal do zaključka. Že je teklo tretje leto njegovega spreobrnjenja. V tem času je nosil nekakšno puščavniško obleko, prepasan je bil z usnjenim pasom, v roki nosil palico, hodil pa je z obutimi nogami. Ko se je nekega dne v tej cerkvi bral evangelijski o tem, kako je Gospod poslal pridigat svoje učence, in ga je blaženi

Frančišek slišal in razumel, da Kristusovi učenci ne smejo imeti ne zlata ne srebra ne denarja; da ne smejo po poti nositi ne torbe ne denarnice ne kruha ne palice; niti ne smejo imeti ne obutve ne dveh oblek, ampak naj oznanjajo Božje kraljestvo in pokoro, je brž poln milosti Svetega Duha vzkliknil: »To je tisto, kar hočem! To želim storiti iz vsega srca!« Urno si je sezul obuvalo z nog, odložil palico iz rok in bil zadovoljen z eno dovolj revno obleko, kjer je pas zamenjal z vrvjo. Tudi drugo, kar je slišal o evangelijski popolnosti, se je zelo marljivo in skrbno trudil dobesedno udejanjati, dokler je živel.

Deveto berilo

10. Odtlej je poln velike duhovne gorečnosti začel vsem oznanjati pokoro, sicer s preprosto besedo, a z veličastnim srcem. Kadarkoli je zbranim podajal Božjo besedo, je najprej po tem, kar mu je Gospod razodel, oznanjal mir z besedami: »Gospod naj vam podari mir!« Ta mir je oznanjal vsem možem in ženam, s katerimi se je srečeval. Zato so se mnogi, ki so sovražili mir pa tudi odrešenje, z Gospodovo pomočjo z vsem srcem oklenili miru in sami postali otroci miru in iskalci večnega odrešenja.

Med njimi je bil brat Bernard iz asiškega mesta, ki se je oklenil oznanila miru in začel teči prvi za Božjim svetnikom. Vse svoje imetje je prodal in razdelil ubogim in tako izpolnil nasvet svetega evangelija in popolnejše poti: Če hočeš biti popoln, pojdi in prodaj vse, kar imaš in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih; potem pridi in hodi za menoj. Ta način življenja je posnemalo še šest drugih mož, ki so se pridružili življenju in ravnanju blaženega Frančiška. Resnično srečni oče jih je z vso pozornostjo in skrbnostjo vsak dan

poučeval, kako naj se oprimejo življenjskih načel, in jih z neomajnim korakom vzgajal, kako naj se držijo poti svetega uboštva in blažene preprostosti.

11. Ker je torej z največjo predanostjo gorel v ljubezni do Boga in si z vsem svojim duhom želel napredka svojih otrok, se je nekega dne, kot je to pogosto počel, odpravil na kraj molitve. Medtem ko je dolgo ostal v sveti skesanosti in se v grenkobi duše spominjal hudobnih dejanj, ki jih je storil, sta neizrekljiva sladkost in veselje, ki ju še nikoli prej ni izkusil, začela napajati suhoto njegovega srca, vžigati njegovo hladnost in razsvetljevati njegovo temino. Skoraj kot da bi bil sam sebi odsoten, je bil dvignjen nad sebe in popolnoma prežet z božansko svetlobo. Ko je brez sence dvoma prejel odpuščanje vseh grehov, je razširil svoje srce in jasno videl, kaj se bo zgodilo. O vsem tem je svojim bratom tedaj povedal le tisto najnujnejše, rekoč:

»Zdaj mi je Gospod pokazal, bratje in otroci, da nam bo Bog dal, da zrastemo v velikem številu in nas bo razširil do konca zemlje. Videl sem namreč, da k nam prihaja velika množica ljudi, ki bodo skupaj z nami nosili oblačila svetega ravnanja in hodili z nami po tej poti, ki smo jo prehodili. Videl sem, kako se je v te kraje zgrinjala ogromna množica skoraj vseh narodov, in njihovi glasovi mi še vedno zvenijo v ušesih: prihajajo Francozi, hitijo Španci, tečejo Nemci in Angleži ter narodi drugih različnih jezikov.«

Ko so bratje slišali te besede, jih je napolnilo odrešilno veselje bodisi zaradi milosti, ki jo je Gospod Bog dal svojemu svetniku, bodisi ker jih je močno žejalo, da bi pridobili korist za svoje bližnje, za katere so želeli, da bi bili rešeni v Gospodu in da bi njihovo število vsak dan raslo.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

Teologija koroških postnih prtov

V soboto, 5. marca 2022, se je poln avtobus članov Društva prijateljev Svete dežele s svojim komisarjem p. Petrom po dveh letih »Covid-premoru« podal na enodnevno romanje. Tokrat k našim avstrijskim sosedom na Koroško, da bi spoznali in doživeli 40-dnevni postni čas tako, kot so ga doživljali naši verni predniki.

Tokrat je bil naš cilj Zgornja Koroška, Dravska dolina od Beljaka (Villach) do Spittala in še naprej, do nekdanje keltsko-rimske Teurnije (prvotni škofijski sedež) na prelepem, z gozdnatimi gorami obkroženem Lurnskem polju. Tam je sredi 8. stoletja naše prednike, alpske »Slovene«, pokristjanjeval irski misijonar, pokrajinski škof sv. Modest, ki počiva pri Gospe Sveti. Zanje je osnoval drugo znano, razsežno pražupnijo, Sveti Peter v Lesu (St. Peter im Holz). Ta pokrajina zdaj ni več slovenska; le glasovno preoblikovana krajevna imena pričajo o njihovem slovenskem izvoru...

Na tem romanju nas je od Beljaka dalje spremljala koroška Slovenka, gospa Ivanka Kronawetter-Starman, izvrstna poznavalka politične, cerkvene, kulturne zgodovine in teologije tega prastarega kulturnega prostora. Udeleženci smo ji neizmerno hvaležni, ker nam je tako nazorno in zavzeto »odgrinjala zastore« nam neznane zgodovine.

Na našem romanju smo spoznavali častitljive starine in znamenitosti te dežele – koroške (pri nas v Sloveniji malo znane) postne prte, ki so vse od srednjega veka (že od 12. stol. dalje) nastajali in z nekaterimi vmesnimi »travmami«, kot sta bila čas protestantizma v 16. stol. in čas jožefinizma konec 18. stol., krasili in v sodobnosti ponovno krasijo predvsem

stare župnijske cerkve na podeželju. Te so po arhitektonskem videzu še gotske, a s prelepo in žlahtno baročno prenovno notranjih prostorov ter postavitvijo novih stranskih baročnih oltarjev.

Kaj so »postni prti«? Kakšnim namenom cerkvenega občestva so dolga stoletja služili oziroma jim ponovno služijo? Zlasti najstarejši, srednjeveški postni prti (ohranjenih je preko 20) različnih razsežnosti z duhovno premišljenim izborom slikovitih svetopisemskih prizorov, upodobljenih z različno umetniško močjo, nazorno prikazujejo »ključne dogodke« iz zgodovine našega odrešenja – vse od stvarjenja sveta do poslednje sodbe. Celotna Stara in Nova zaveza z bolj ali manj podrobnim »zajetjem« ključnih dogodkov na posameznih kvadratnih poljih (na nekaterih prtih številčno enakih, na drugih več novozaveznih) je tako kot barvna slikanica, predstavljena na finem, trpežnem platnu. Po razsežnostih so različni, saj so bili po naročilu ustvarjeni za večje in manjše cerkve. Tako npr. najstarejši in največji postni prt na Koroškem, v škofijski katedrali na Krki, meri kar 8.87 x 8.87 m in z 99 prizori neprekinjeno služi svojemu vzgojnemu namenu. Postni prt v Vovbrah pri Velikovcu meri 4.20 x 3.8 m in poučuje s 35 prizori (polji); postni prt v cerkvi sv. Martina (Baldransdorf) pa meri 4.85 x 7.30 m in ima 39 prizorov. Bili so tako veliki, da so zakrivali ves prezbiterij oziroma glavni oltar gotske cerkve. Za postnim prtom je očem nevidni duhovnik ves postni čas, od pepelnice do vstajenja, daroval sv. mašo, kar je spominjalo na evangelijsko poročilo, da se je Jezus pred trpljenjem skril pred judi.

Bolj ali manj umetniška poslikava izbranih ključnih prizorov, posneta tudi po umetniških predlogah (npr. Bruegel, Cranach), je razvrščena na kvadratnih poljih,

ki se deloma po vodoravnih in navpičnih vrstah vsebinsko povezujejo, sporočilo simbolno poglobljajo in tako vernika, »bralca« prizorov, spominsko in globinsko, tj. razumsko-čustveno, nagovarjajo h kesanju in pokori ter ga ozaveščajo o zgodovinski in naši poti odrešenja. Ob vsem razbranem imajo še vzgojni namen! Podobno kot so neuke vernike srednjega veka o verskih resnicah trajno poučevale srednjeveške freske (Biblia pauperum), pa so postni prti svojo spokorno veroučno vlogo opravljali le v postnem času. Po vstajenju so jih spet zvali na drogeve in shranili do naslednjega posta...

Tako so najstarejši koroški postni prti (iz 15. in 16. stoletja jih je ohranjenih nekaj čez 20) različnih razsežnosti panoramsko, na kvadratnih poljih, ponazarjali celoten verski nauk tako, da so izpostavljali izbrane, »ključne dogodke« Stare in Nove zaveze. npr.: stvarjenje, Adama in Evo pod drevesom v raju, Kajnov zločin, vesoljni potop, Mojzesa v puščavi z bronasto kačo itd. Tako tudi oznanjenje, Jezusovo rojstvo, darovanje v templju, beg v Egipt, Jezusov krst v Jordanu in seveda prizore Jezusove-

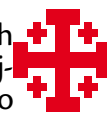
ga trpljenja vse do smrti na križu, Jezusov vstop v predpekel, vstajenje, poslednja sodba. Taka je npr. vsebina postnega prta v cerkvi sv. Martina (župnija Baldransdorf).

Protestantizem je s svojim verskim skepticizmom neljubo zarezal v to tradicijo, pa tudi tridentinski koncil (1545-63) je ta stari običaj s svojim določilom (Rimski misal 1570), da naj se v postnem času le križi in podobe prekrivajo z vijoličastim pregrinjalom, preusmeril, kar je veljalo do 2. vatikanskega koncila (1962-63) in je na Slovenskem v glavnem še v navadi.

V prostoru, ki smo ga obiskali, pa se je protestantizem tudi po izpeljani protireformaciji še obdržal vse do sodobnosti. Tako da vse od Beljaka do Spittala po gorskih vaseh kar do Visokih Tur še soobstajajo najstarejše katoliške in protestantske župnije, česar nismo vedeli.

Baročno obdobje pomeni nov zagon tudi za ustvarjanje novih postnih prtov. Ti zdaj zmanjšujejo svojo velikost in drugače krepijo versko vsebinsko sporočilo. Baročni postni prti odslej zakrivajo le glavni oltar in podobe baročnih stranskih oltarjev. Središče oltarja je tabernakelj z Najsvetejšim in njegovo češčenje, zato prezbiterij ne more biti več zakrit. Baročni postni prti ne ponazarjajo več celotne zgodovine odrešenja, marveč se tematsko osredinjajo na tri »pasijonske dogodke«: Osrednji motiv je križanje na Kalvariji, ob vznožju križa njegova od žalosti strta Mati ter žalujoča Janez in Marija Magdalena. Na stranskih oltarjih sta postna prta s prizorom Jezusovega bičanja in kronanja s trnjem. Te postne upodobitve na platnu odražajo, skladno s čustvenim zanosom dobe, tako milino ob trpečem Jezusu prisotnih oseb kot surovost njegovih mučiteljev...

Obstaja več tipov takih enopodobnih baročnih postnih prtov. Nekateri kalvarijsko podobo Križanje Jezusa dopolnjujejo

s sočutno trojico pod križem ali tudi z mučilnim orodjem (tip Arma Christi) ali podajajo podobo Kalvarije, ki jo obkrožajo prizori križevega pota, tudi žalostnega rožnega venca. Ob središčnem prizoru križanja so razvrščeni tudi v medaljonih, kar je sploh koroška posebnost. Obstaja tudi tip enopodobnih postnih prtov s pretresljivimi, a manj umetniškimi prizori, posnetimi po pasijonskih igrah, ki so se v baročnem obdobju razmahnile po vsej katoliški Evropi. To 250-letno postno baročno tradicijo je ob koncu 18. stoletja prekinila prepoved cesarja Jožefa II. V času jožefinizma so zamrle božje poti, pasijonske igre, pasijonske procesije, prepovedani so bili postni prti. Ti so pospravljeni obležali na podstrešjih cerkvá in župnišč ali so tudi na različne načine propadli.

Šele med obema vojnama so liturgični zgodovinarji v krški škofiji začeli ponovno razkrivati njihovo dragoceno versko vsebino in jih začeli po koroških cerkvah iskati, sistematično zbirati, raziskovati in poškodovane obnavljati. Ta odkritja so sprožila tudi nastanek novih, sodobnih postnih prtov in oživitev starodavnega običaja z zakrivanjem oltarjev v postnem času. Tokratne nove ustvarjalne pobude pa za razliko od srednjeveških naročnikov in mecenov (škofov, samostanskih opatov, plemičev) prihajajo iz vrst vernikov (duhovnikov, ženskih združenj, veroučencev), ki za svoje župnije ustvarjajo zelo domiselne, vsebinsko posodobljene postne prte. Ali se ustvarjalno zgledujejo ob starih ali pa prinašajo nove, sodobne vsebine (medčloveški odnosi, ženske pravice, klimatske razmere, lakota v svetu itd.). V tem pogledu je v Celovcu posebno dejavna misijonska družba Misereor, ki vzpodbuja ustvarjanje vsebinsko novih verskih postnih prtov tudi po drugih celinah. Med sodobnimi ustvarjalci postnih prtov sta tudi dva Slo-

venca, koroški umetnik Valentin Oman, ki je za koroške cerkve ustvaril tri postne prte, in na Bledu rojena slikarka Ejti Štih, ki je leta 2013 za Misereor ustvarila postni prt s štirimi prizori, z aktualno, pretresljivo, globoko sporočilno podobo »Koliko kruha imate?« Nov, izreden postni prt pa je za župnijsko cerkev Sv. Križa v Beljaku idejno in umetniško izoblikovala akademska slikarka Johanna Sadounig.

Romarji smo imeli srečo, da smo ob tako lepem, deloma še zimskem vremenu, v Dravski dolini obiskali kar šest cerkvá. Vsaka nas je obogatila s svojim raznovrstnim, globoko verskim in umetniškim sporočilom. V njih smo občudovali tako najstarejše panoramske postne prte še iz gotske dobe, mlajše enopodobne baročne oltarne postne prte in sodobne umetniške stvaritve različnih vsebinskih zasnov in različnih velikosti, ki jih ni mogoče ustrezno opisati, treba jih je videti!

Najprej smo obiskali staro gotsko župnijsko cerkev v vasi Weissenstein, kjer smo občudovali umetniške upodobitve treh oltarnih enopodobnih postnih prtov, delo priznanega cerkvenega umetnika Adama Brandstätterja (iz leta 1864) v velikostih: 2.2 x 1.10 m. Glavni oltar prekriva Kalvarija z Marijo in Janezom ob križu, stranska

oltarja pa na desni strani Jezusov krvavi pot s spečimi učenci v vrtu Getsemani, na levi strani pa kronanje Jezusa s trnjem. Slikarjeva posebnost so tudi naslikani okvirji, ki se zdijo kot umetniško izdelani iz lesa. Skrbno prenovljena gotska cerkev s prelepimi baročnimi oltarji na svoji severni steni ohranja izjemno redkost. Namreč staro fresko: Deset božjih zapovedi s kaznimi za prestopke. Izvira iz 16. stoletja, ko so si staro katoliško župnijo prisvojili protestanti. Tu smo obhajali tudi zadostilno postno bogoslužje oziroma sveto mašo.

V naslednji mlajši, že v celoti baročni cerkvi (imena se ne spomnim), pa smo občudovali nov, sodoben panoramski postni prt, ki se zgleduje po srednjeveških razsežnostih (8 x 7 m) in zaslanja ves glavni oltar. Vsebinska polja ponazarjajo staro-in novozavezni nauk, kot so ga dojeli in domiselno, simbolno, tudi v sodobni, živahni barvni skali, oblikovali mladi veroučni šolarji (birmanci).

V naslednji, barokizirani, stari župnijski cerkvi Sv. Martina (Baldransdorf), ki stoji na starodavni posesti grofov Ortenburžanov, nekdanjih posestnikov Lurnskega polja, že na tleh nekdanjega oglejskega patriarhata na levem bregu Drave (od leta 800 reka Drava cerkvenoupravno razdvaja Dravsko dolino), pa zdaj trajno, na zahodni steni, visi obnovljen postni prt iz leta 1530. Na 39 poljih je upodobljenih le osem »ključnih dogodkov«, prizorov iz Stare zaveze, drugi so novozavezni. Ob njem smo doživljali veličastno, ganljivo izpovedno in pripovedno dogajanje zgodovine odrešenja.

Pot smo nadaljevali po Lurnskem polju vse do gotske cerkve sv. Petra v Lesu, ki stoji na vzpetini ob ruševinah nekdanje Teurnije. Staro zaraščeno gradišče s temelji odkrite škofijske cerkve je kot arheološko delovišče skrbno zavarovano, romarjem še nedosto-

pno. Tem bolj ganjeni smo vstopili v cerkev sv. Petra, naslednico nekdanje Modestove pražupnije (njena zgodovina je opisana na informativnem panoju), z ohranjenimi pasijonskimi prizori na stenski gotski freski, s kipom Sočutne in enopodobnimi postnimi prti na vseh oltarjih.

Naslednji obisk je bil namenjen priljubljeni gotski cerkvici te župnije, imenovani Maria Bichl (Marija na Griču). Njen 400 let stari postni prt je bil srečno najden, vendar najprej odpravljen v Škofijski muzej cerkvene umetnosti v Celovec, nato pa umeščen v tamkajšnji cerkvi Kristusa Kralja. Verniki so ga želeli nazaj. Bilo jim je le deloma ustrezno tako, da je špitalski slikar Peter Brandstätter v letih 1999-2000, izdelal novo, zelo čitljivo »postno verzijo« v razsežnostih 4.80 x 3.75 m s sedmimi polji. V središču postnega prta je namestil Kristusa na križu, nad njim se dviga mladi nebeški Oče z golobom (Sv. Duh), vstali Odrešenik sedi na mavrici kot sodnik vesolja, ob vznožju križa učenec Janez objema trpečo Marijo. Tri polja na levi strani križa nakazujejo začetek Jezusovega trpljenja (zadnja večerja, Judovo izdajstvo, Pilatovo umivanje rok). Tri polja na desni strani križanja pa od vrha navzdol Jezusa, obloženega s križem, Jezusa z nevernim Tomažem in Jezusa z žarkom, ki je Kristus, sodnik vesolja. Prepoznavnost podob v blagih impresivnih barvah vzbuja

Darovi za Sveto deželo (februar '22 - marec '22): SKUPAJ 600 €

- 20 € Marija Jeretina, Zlata Kovač, Anica Škorjanc, Elizabeta Pirnat, dar v Stolnici
- 30 € Marinka Kurilič, Marija Trobec, Agata Smodiš
- 40 € Eva Papler
- 50 € Majda Petelin, Cirila Prevodnik, Alojz Prostor
- 60 € Vlasta Globevnik, Nika Beravs
- 100 € Stanislava Oblak

veliko spoštovanje in sočutje ter veliko priljubljenost med verniki.

Čas je ob ogledu in razlagah tako ganljivih, umetniško prepričljivo izraženih verskih vsebinah postnih prtov zelo hitro potekal. Po gostoljubni postrežbi v gostišču Spittal smo se okrepili, nekoliko odpočili in se razgovorili. In »dan se je nagnil.« Pred mrakom smo uspeli obiskati v Beljaku še frančiškansko župnijsko cerkev sv. Križa s sodobnim panoramskim postnim prtom (6.30 x 9.80 m, s 25 polji), ki je delo akademske slikarke Johanne Sadounig in duhovnega vodstva župnika Siegfrieda Kutte s sodelavci. V središčnem polju (tretja vrsta, tretji prizor) je križani Zveličar z desnim in levim razbojnikom (patrociniji!), dve levi vrsti od zgoraj navzdol (pet + pet prizorov) ponazarjata starozavezne prizore, ki simbolično napovedujejo Jezusa, dve desni vrsti pa ključne prizore Jezusovega čudežnega oznanjevanja (svatba v Kani, Jezus in Samarijanka, slepec pred Jeriho, obujenje Lazarja), dogodke po vstajenju (binkošti) in življenje prve Cerkve (rešitev Petra iz ječe, Janezova apokalipsa in nebeški Jeruzalem). Starozavezni prizori simbolično in sporočilno poglobljeno napovedujejo novozavezni čas. Vsi prizori so zaznamovani še s kratkimi vsebinskimi zapisi, kar je novost. Celoten izbor vsebin je izvirno, ekspresivno upodobljen tako, da pritegne in osvoji vsakega sodobnega obiskovalca ...

En sam dan, pa smo ob predstavljenih postnih prtih spoznali in doživljali versko čutenje srednjeveškega, baročnega in sodobnega vernega človeka! Njihova iskrena prizadevanja, da bi tudi mi, gledalci, resnično spoznali in obžalovali svojo grešnost in naravnali svoje poti k Odrašeniku, ki nas je vse s svojim bridkim trpljenjem odrešil.

Martina Orožen

Poletje v Sveti deželi

tudi za mladino, birmance in botre
od 26. junija do 3. julija 2022
hotelska namestitvev - 8 dni

Tudi poleti je romanje v Sveto deželo posebno doživetje! V Evropi je vročina, v Sveti deželi pa svežina, ker ni vlage, je romanje zelo prijetno. Pridite v Jeruzalem!

Program:

1. dan, 26. 6.: Polet z Brnika ob 9.20 (preko Istanbula) v Tel Aviv, avtobusni prevoz v Betlehem, namestitvev v hotelu za 2 noči, sveta maša, večerja in nočitev.

2. dan, 27. 6.: OLJSKA GORA in dogodki, ki so vezani na Jezusovo trpljenje: Betanija in sv. Lazar, Getsemani, votlina izdajstva, Dominus flevit, Očenaš, Vnebohod, Betfage, sv. maša.

3. dan, 28. 6.: ODHOD V GALILEJO: Cezareja ob morju, Stella Maris, Muhra, Elijeva daritev na Karmelu, NAZARET: mesto Jezusove mladosti, bazilika Oznanjenja, Jožefova cerkev, shodnica, nastanitev za dve noči, večerja in nočitev.

4. dan, 29. 6.: Galilejsko jezero: obisk krajev ob Galilejskem jezeru, kjer je Jezus učil in delal čudeže: Gora blagor, sveta maša, Kafarnaum, Tabga; Kana Galilejska; povratek v Nazaret, večerja in nočitev.

5. dan, 30. 6.: K MRTVEMU MORJU: zjutraj gora Tabor, gora Jezusove spremitve, tam sv. maša, Jeriha, Qumran, možnost kopanja v Mrtvem morju; namestitvev v Betlehemu za 3 noči, večerja in nočitev.

6. dan, 1. 7.: JERUZALEM: sv. maša v cerkvi Božjega groba, dvorana zadnje večerje na Sionu, Kalvarija, zid žalovanja. Večerja in nočitev.

7. dan, 2. 7.: PRAZNOVANJE JEZUSOVEGA ROJSTVA V BETLEHEMU: bazilika Jezusovega rojstva, votlina mleka, pastirske poljane, sv. maša. Popoldne Ein Karem - rojstni kraj sv. Janeza Krstnika in kraja Marijinega obiskanja pri Elizabeti. Večerja in nočitev.

8. dan, 3. 7.: Jutranja sv. maša, sklep romanja, odhod na letališče v Tel Avivu in polet v Slovenijo preko Istanbula..

Vodstvo romanja: p. Peter Lavrih, ofm, CTS.

ODHOD z letališča na Brniku, 26. junija 2022, ob 9:20.

POVRATEK na Brnik: 3. julija 2022 zvečer.

BIVANJE: v hotelih v Nazaretu in v Betlehemu, dvo/tro posteljne sobe - TWC, polpenzion.

CENA: 1.050 € (pri udeležbi nad 40), če je udeležba manj kot 40 romarjev, se cena zviša za 45 €. Doplačilo za enoposteljno sobo: 140 €.

Birmanci, ki so prejeli zakrament v letih 2020, 2021 in ga bodo v letu 2022, imajo 10% popusta.

V ceno **je** vključeno: letalske vozovnice in letališke takse (ki se lahko spremenijo), avtobusni prevozi na celotni poti, vstopnine kot je navedeno v programu, polpenzijska namestitvev v 2 ali 3-posteljnih sobah, skupinsko zdravstveno in nezgodno zavarovanje.

V ceno **ni** vključeno: napitnine za strežno osebje v hotelih in šoferje: 30 € na osebo, plačilo zavarovanja odpovedi romanja, ki ga lahko uredite na Komisariatu.

MOŽNOSTI PRIJAVE (obvezna je pisna prijava): s spletno prijavnico na spletni strani Komisariata, s prijavnico, ki vam jo pošljemo po e-pošti ali navadni pošti; potni list mora biti veljaven še 6 mesecev od začetka romanja.

PRIJAVE SPREJEMAMO takoj in do zasedbe mest; najpozneje do 20. maja 2022, kasneje le, če bo prostor.

NAČIN PLAČILA: po prejemu vaše prijave vam pošljemo podatke za plačilo prvega dela 470 €, ostanek plačila 15 dni pred odhodom.

CEPLJENJE: pogoji za vstop v Izrael se spreminjajo, obvestili vas bomo o trenutni pogojih pred romanjem.

NAVODILA za romanje s potrebnimi informacijami boste dobili 2 tedna pred odhodom.

PRIJAVE po pošti, telefonu, na spletu ali e-pošti:
DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE V SLOVENIJI
Tržaška 85, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA
Telefon: 01 24 44 250, GSM: 041 669 134
www.sveta-dezela.si
komisariat@rkcs.si

Pri prijavi vedno oddajte podatke:

priimek in ime, rojstni datum, naslov,

številka osebnega dokumenta, e-naslov in telefon

Pozabljene spretnosti

Zdrav poletni zajtrk

Predstavili bomo idejo za odličen zajtrk, ki nam bo dal dovolj energije za celo dopoldne, hkrati pa ne bo obremenil želodca. Glavna sestavina so ovseni kosmiči, ki vsebujejo veliko vitaminov, mineralov in vlaknin. Zaradi njih bomo imeli urejeno prebavo, iz telesa se bo izločala voda in znižala se bo raven slabega holesterola. Poleg tega redno uživanje ovsenih kosmičev zmanjša tveganje za bolezni srca in ožilja, izboljša imunski sistem in uravnava krvni sladkor. Torej imamo dovolj razlogov, da si jih pripravimo za zajtrk.

Količine so za eno osebo in jih pomnožimo s številom oseb, ki jih bomo razveselili z zdravim obrokom. Pa začnimo: v večjo skledo vsujemo ovsene kosmiče (60 g na osebo bo dovolj), dodamo žlico skute, žlico chia semen, pest rozin, skodelico svežega ali zamrznjenega jagodičja (jagode, borovnice, maline, ribez), pest sesekljanih mandljev, 1 pretlačeno banana in žlico medu. Vse skupaj prelijemo z 1 dl jogurta in 1 dl mleka. Dobro premešamo in čez noč postavimo v hladilnik. Zjutraj dodamo še nekaj sadežev za okras in odličen zajtrk je pripravljen.

Pa Bog žegnaj!

Nagradna dopolnjevanke

Z manjkajočimi črkami dopolnite besede, da dobite šest znanih pojmov. Zaradi lažjega reševanja so njihovi opisi navedeni v pomešanem vrstnem redu. Če dodane črke nato prenesete v spodnje okvirčke, boste prebrali Jezusovo naročilo svojim učencem (oziroma verz iz čudovite postne skladbe Josipa Levičnika).

lastnost dobrega, dobrosrčnega človeka – predmet, lik, ki izraža, predstavlja določen abstrakten pojem; znak, znamenje – pristojbina za uporabo ceste – vtičnik vzgojenih rastlin v zemljo – zadnji del glave in vratu – zvočno valovanje pod mejo slišnosti

Sestavil: Matej Pavlič

_ _ F R A _ _ O K

C _ _ _ N _ N A

D O _ _ O T _

Z A _ I L _ _

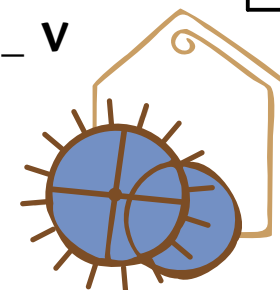
_ _ M _ _ L

S A _ _ _ _ V

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

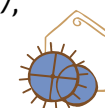
--	--	--	--	--	--

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:
EVANGELIJ JE RESNICA, VARUJE NAS GREŠNIH ZMOT!
 Na uredništvo ste poslali 27 pravih odgovorov. Hvaležni smo vam za vaše vztrajno sodelovanje. Tokratni nagrajenci so:
 1. nagrada: **Neža Pirih**, Clevelandska 45, SI-1000 Ljubljana.
 2. nagrada: **Vinko Koren**, Magozd 4, SI-5222 Kobarid.
 3. nagrada: **Pavla Jager**, Zavoglj 10, SI-1261 Ljubljana - Dobrunje.

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor) do 10. junij 2022. Čakajo vas naslednje nagrade (bf 3/22):

1. nagrada: Christian Gostecnik: Psihonaaliza in religiozno izkustvo
2. nagrada: Zadnja številka revije Magnificat;
3. nagrada: CD Hvalnice in večernice

prevedla Nena Bobovnik

**SV. BONAVENTURA:
KAKO SE RAZLIČNE UMETNOSTI
ZVAJAJO NA TEOLOGIJO / O TROJNI POTI**

Dve krajši deli, ki predstavljata Bonaventurovo mistiko in povezanost med teologijo (Bogom) in vseh ostalim, kar obstaja.

format 12,5 × 20 cm

mehka vezava

obseg 172 strani

cena 10 €

prevedel

br. Jan Dominik Bogataj OFM

**SV. BONAVENTURA:
BREVILOKVIJ**

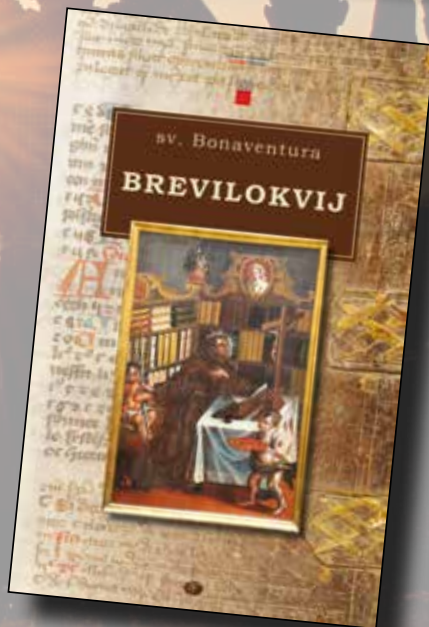
Sijajna sinteza srednjeveške teologije iz časa, ko je bil miselni svet še povezan v celoto.

format 12,5 × 20 cm

mehka vezava

obseg 320 strani

cena 12 €

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**
Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 24 29 314; e-mail: zbf@ofm.si
www.ofm.si/zbf

